

llobregós

informatiu

Celebració del Cós de Sant Gil a la plaça de la Font de Torà

Iniciatives populars

Aquest estiu les activitats lúdiques i culturals de les festes majors han tornat al carrer, després dels mesos de confinament, de prevenció i de prudència davant una pandèmia que afecta molts àmbits de la vida personal i social. El tancament va ser per decisió i ordres dels estaments oficials, sanitaris, polítics i judicials. La reobertura i reinici de les activitats, en la seva major part, han estat per iniciativa popular. Ha estat la societat civil que s'ha organitzat per sortir al carrer i, amb la prudència del moment, portar a terme molts dels actes que han tingut lloc en els nostres pobles.

La nostra portada d'avui està dedicada a aquesta acció popular que és capaç de mobilitzar joves i grans per gaudir de la festa, la cultura, l'esport i la natura.

És el paper que juga i ha de jugar la societat, que moltes vegades es refia, passivament i de manera infantil, que l'administració ho faci tot i ho organitzi tot. L'administració pública ha d'"administrar" els recursos i la convivència social, però ha de ser la societat, a través d'iniciatives particulars o d'associacions la protagonista d'ella mateixa.

Foto: Ramon Torné
Text: Fermí Manteca

A l'interior... destaquem:

Editorial, pàg. 3
Noticiari, pàg. 5
De la Vall, pàg. 12
Patrimoni a la Vall, pàg. 26
Entitats, pàg. 30
Opinions, pàg. 32
El secret de les paraules, pàg. 33
La Vall de Forest, pàg. 34
La Talaia, pàg. 36
No em feu cas, pàg. 37

Amb el vostre permís, pàg. 38
Pel broc gros, pàg. 40
Psicologia familiar, pàg. 42
Pedagogia, pàg. 43
Monòleg, pàg. 44
Passatemps, pàg. 46
Lectura, pàg. 48
La nostra cuina, pàg. 49
Esports, pàg. 51
Foto per recordar, pàg. 54

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà (APACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
apact@apactora.org

Subscripcions i publicitat:

Ramon Torné, tel. 973 473 265

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Ramon Castellà, Maria Garganté,
Jordi Llauredó, Ari Martín, Francesc X. Miramunt,
Maria Morros, Sílvia Peribáñez, Ramon Torné, Josep
Verdés, Daniel Vidal, Rosa Vila, Vicenç Vilaseca.
Coordina: Fermí Manteca

COLLABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Anna Cantacorps, Adrià Castellà,
Montse Miquel, Antoni Montroig, Vanesa Pérez,
Toni Pinós, Jordi Prat, Sergi Torrescasana,
Raquel Venque, Jordi Vilagut, Josep A. Vilalta.

COLLABOREN EN AQUEST NÚMERO

Xavier Closa, Jaume Font, Àngela M. Pujol,
Cristina Querol, Robert Sala, Pol Viladrich

Subscripció anual: 16,00 Euros

A l'estranger: consultar preus

Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003

Disseny i maquetació: Fermí Manteca

Impressió: Impremta Barnola (Guissona)

Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

(≡) **ACPC**
Associació
Catalana
de la Premsa
Comarcal

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni
subscriu necessàriament les opinions expressades
pels autors dels articles publicats.

Editorial

Ja en plena tardor, us arriba la nostra revista farcida de notícies, reportatges i articles, unes pàgines plenes de fotografies i colors. La pandèmia i les vacances han rebaixat força la tensió i la ralentització de les activitats, i les festes majors han estat protagonistes d'un estiu ple de novetats i actes lúdics i culturals. No tots els actes hi caben en aquestes pàgines, però hem volgut oferir un tast de tot el que s'ha fet, en els diferents pobles de la Vall. A l'hora de tancar l'edició, encara queden festes majors per celebrar, de les quals en donarem compte en el proper número.

Les notícies culturals prenen un relleu important, en reportatges com ara la troballa d'un tauler de jocs del temps dels romans al jaciment arqueològic de Biosca o l'encertada restauració de l'església romànica de Santa Fe de Calonge. El patrimoni tan ric de la nostra zona cal conservar-lo i posar-lo en valor perquè forma part de la nostra història i, per tant, de la nostra identitat.

Us desitgem que passeu una bona tardor i gaudiu també de la lectura.

www.llobregos.info

info@llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Diputació de Lleida

**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS**

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Visites

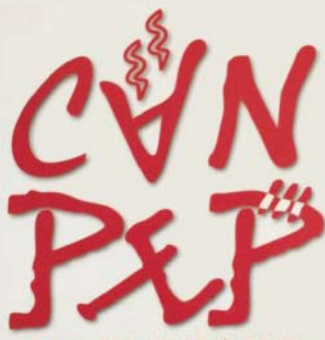
Suspenses,
de moment

Enriqueta S.C.P.

perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

"La casa del pa i la coca"

Ctra. de Ponts, s/n
08281
Castellfollit de Riubregós
Tel. 93 869 30 38

La teva publicitat

AQUÍ

973 473 265

Isaac Soterias

INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteraslampista@hotmail.es
f Lampisteria Isaac Soterias

Castelltallat – 08263 St. Mateu de Bages (Barcelona)
Tel. 93.743.30.52
www.excavacionsduocastella.com
e-mail: info@excavacionsduocastella.com

EXCAVACIONS, EXPLANACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ, CAMINS, ESCULLERES
REORDENAMENT MEDIAMBIENTAL, FORESTAL, AGRÍCOLA I EMERGÈNCIES

Curs de natació a Ivorra

Vanessa Pérez López.- Les piscines d'Ivorra es van omplir de canalla durant les dues darreres setmanes del mes de juliol. Els infants van gaudir d'un curset de natació organitzat pel CES i l'Ajuntament del poble.

Amb una atenció gairebé individualitzada per part de la seva monitora, l'Andrea, els més menuts van aconseguir perdre la por a l'aigua mentre que els més grans van poder aprendre a nedar i

millorar el seu estil. Va ser una hora cada dia que, de ben segur, se'ls hi feia curta.

Tots els participants van ser molt valents; per aguantar l'aigua freda de la piscina es necessita de super poders! L'últim dia de curset van rebre el gran merescut diploma amb un dolç obsequi i una medalla que no brillava tant com els seus ulls plens de felicitat i satisfacció. Enhorabona campions i campiones!

La Molsosa: millora de la cobertura mòbil i internet

Rosa Vila.- L'Ajuntament de la Molsosa, per tal de millorar la cobertura de telefonia mòbil i internet de banda ampla per ràdio, està instal·lant tres torres en diferents punts estratègics per cobrir tot el terme municipal.

La primera torre està situada a la serra del Pal, per donar cobertura al poble de Prades, cal Pons, Vilansosa Nou, cal Gras i cal Cardona. Aquesta ja està en funcionament a través de l'empresa "Sikarra Networks" i s'ha sol·licitat el tràmit perquè

Movistar també hi posi un repetidor de cobertura de telefonia. La segona està situada al turó de Santa Maria, per donar cobertura als disseminats de la Molsosa i els Quadrells i està a l'espera de connectar-se a la xarxa elèctrica La tercera torre està al paratge de les Comes (Anfesta), i donarà servei al nucli d'Anfesta, cal Vilà i el Molí i les obres començaran properament. Totes aquestes millores es financen majoritàriament amb el Pla Únic d'Obres i Serveis de la Generalitat.

Castellfollit de Riubregós al Canal Taronja TV

Redacció.- Castellfollit de Riubregós va ser protagonista del programa 'Univers Anoia', del Canal Taronja, que recorre els 33 municipis d'aquesta comarca.

Albert Fibla i Mingo Noguera, els caps visibles de l'associació cultural Castro Folllit, van fer de

guia al presentador, Sergi Lladó, pels carrers del poble, pel castell de Sant Esteve i pel Priorat de Santa Maria. La cançó 'Riubregós', de l'Albert Fibla, va tancar el programa, que té una durada total de 30 minuts i es pot veure al web de Canal Taronja Anoia.

Calonge: visita del director dels Serveis Territorials

Ajuntament.- El passat 14 de setembre el nou director dels Serveis Territorials a la Catalunya Central del departament de Presidència, Ferran Martínez, va visitar el municipi de Calonge de Segarra.

Acompanyat de l'alcalde i del regidor Abel Duocastella, van parlar de futures convocatòries de subvencions, van explicar el projecte de millores al nucli de Dusfort i van visitar l'edifici de l'Ajuntament, acabat de reformar. Ambdues actuacions

han rebut un important finançament del departament de Presidència, a través del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC). Les actuacions de millora del nucli de Dusfort compten amb una subvenció de 250.000 euros, mentre que s'ha concedit 120.000 euros per la reforma i ampliació de l'edifici de l'Ajuntament.

L'alcalde i el regidor van expressar les inquietuds municipals a Ferran Martínez, qui va mostrar interès en col·laborar amb l'Ajuntament.

“Street Art” a Sanaüja fet per artistes locals

Maria Garganté.- Una de les novetats d'aquesta proppassada Festa Major va ser l'estrena l'una obra d'art sense precedents i que romandrà a partir d'ara al carrer Morer de Sanaüja: un mural creat per artistes locals. Es tracta de la recreació d'un carro antic, com els que hi havia a tantes cases del poble i que constituïa un complement necessari per a les feines quotidianes vinculades amb el món rural.

L'obra, que aconsegueix un gran efectisme

òptic, és una creació d'Antoni Mosella i Josep Pubill, que han comptat amb la col·laboració d'altres persones i d'edats molt diverses. La ubicació del mural ha estat possible gràcies a que la Josefina Rius va cedir el mur d'un antic corral de la seva propietat per tal que s'hi pogués fer aquesta obra, que situa Sanaüja dins el mapa de l'anomenat “Street Art” a Catalunya, encapçalat per la població de Penelles, que ha fet dels murals la seva principal atracció turística.

Aquagym a Castellfolit

Ajuntament.- L'Aquagym ha estat l'estrella de la piscina de Castellfolit de Riubregós aquest estiu, on van poder ballar al ritme de la Shakira. Us

agraïm la vostra participació en totes les festes organitzades. Gràcies, Joana i Marga!

Titelles a Castellfollit de Riubregós

Ajuntament. - El 4 de setembre a la tarda vam gaudir tots plegats a la plaça Major d'una sessió de Titelles "Educadito", a iniciativa dels nous veïns del municipi Maribel i Eduardo, junt amb les seves filles Valentina i Montserrat. L'espectacle va ser un èxit.

Renúncia del bisbe Novell

Redacció. - La notícia més comentada, no solament a Catalunya sinó a nivell mundial, ha estat la renúncia del bisbe Xavier Novell, per raons personals, encara que després es va saber que era per anar a viure amb la seva parella, Sílvia Caballol. El fins ara bisbe de Solsona ha estat al bisbat més de 19 anys, durant els quals ha protagonit-

zat diferents controvèrsies per la seva ideologia conservadora i per haver estat l'únic bisbe català que s'ha manifestat favorable a la independència de Catalunya. Les últimes vegades que va visitar les parròquies de la Vall del Llobregós ha estat la primavera i estiu passat que va fer la missa a Torà, Castellfollit de Riubregós, Biosca i Ivorra.

Neix a Sanaüja l'associació de joves "Els Espigats"

Maria Garganté.- Aquest estiu s'ha presentat a Sanaüja una nova associació, en aquest cas de joves del poble, que duu per nom "Els Espigats".

Aquests joves sanaügens, moguts fonamentalment per l'estima al poble i les ganes de promoure-hi iniciatives tant lúdiques com culturals, aquest mateix agost ja han organitzat activitats com ara una sessió de cinema a la fresca als Vilars i una caminada nocturna.

També han iniciat un grup de whatsapp com a canal de comunicació al que s'hi pot inscriure tothom, així com també qui vulgui pot adherir-se a fer una col·laboració simbòlica per contribuir a l'organització de les diferents activitats.

Com a associació novella que ha estat rebuda com a una bona notícia per al poble, Els Espigats van ser els encarregats de dur a terme el pregó de la Festa Major d'aquest any.

Serveis Mèdics Calaf

Medicina general
Fisioteràpia / Rehabilitació / INDIVA Activ
Pilates adaptat a la teva condició física
Podologia
Psicoteràpia
Anàlisis clínics
Carnets de conduir i altres permisos
Revisions esportives
Certificats mèdics

**El teu centre
de referència**

Raval Sant Jaume, 29 baixos - 08280 Calaf
Tel. 93 869 80 47 - informacio@serveismedicscalaf.com
www.serveismedicscalaf.com
Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 13 i de 16 a 19 hores

AUTOESCOLA
 ROS

Tels. 625 675 150
 973 551 011

c/ Fluvià, 34
 25210 - Guissona
autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUELLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

Josep Viladrich

Pintura i decoració

c/ Occident, 12
TORÀ

973 473 455 676 088 392

RESOL **SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4
 Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
 Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
 Tel i Fax 973 473 181
 25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC **R. R.**

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
 ☎ (973) 47 33 27
 25750 TORÀ (Lleida)

PERRUQUERIA

M^a RME

DONA-HOME
 Plaça del Vall n° 8, TORÀ
 Tel. 973 473 106

Pintura decorativa interior i exterior

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panels de fusta i panels d'imitació pedra

Josep Mª Tasies
 pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193
 C/ Sant Jaume, 2
 25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

Escola d'Ardèvol: el retrobament

Alumnes de l'escola. - El dia 13 de setembre vam començar l'escola. Ens vam retrobar les famílies, les mestres i els nens i les nenes de l'escola d'Ardèvol a la plaça. Allà vam realitzar una activitat creativa que consistia en pintar unes pedres amb unes paraules que vam recuperar del curs passat i que representen valors que volem aplicar al nostre dia a dia.

Realitzant aquesta activitat vam veure quines

eren aquelles paraules que eren més motivadores per a nosaltres i per les famílies i per tant, les que treballaríem primer.

Ens va agradar molt retrobar-nos amb els amics i amigues i donar la benvinguda als nostres nous companys.

Aquest any serà fantàstic, ple de diversió, creativitat i nous aprenentatges. Comencem el curs amb ganes de treballar, jugar al pati i aprendre.

Comencem el curs a Castellfolit

Els alumnes. - El dia 13 de setembre va ser una jornada especial. Moltes novetats que ens acompanyaran durant tot un curs.

Gràcies a la ZER Vent d'Avall i el departament d'Educació ja disposem d'una mestra d'educació infantil a jornada complerta. La Judith Font, especialista en noves tecnologies i educació infantil, ens acompanyarà diàriament.

Vam començar l'activitat escolar gaudint d'un pati nou que encara falta acabar però que ja hi

podem descobrir molts jocs. Dins l'escola s'han fet alguns canvis: un espai de lectura i conversa, tenim una taula d'experimentació...

Continuem sent 12 alumnes: el Guillem de P-4, la Griselda de P-5, l'Oliver, la Joana i la Cora de 1r, el Bernat i la Nekane de 2n, la Núria i la Vinyet de 3r, l'Eloi de 4t i el Pere Miquel i l'Hug de 6è.

Tenim moltes ganes d'aconseguir nous reptes! Esperem que la salut ens acompanyi durant tot el curs!

EL COMIAT D'UNA MESTRA:

Doncs sí, el 3 de setembre de 2021 s'ha acabat la meva etapa docent a l'escola Sant Gil de Torà. Em jubilo! I això vol dir que porto molts anys treballant i que m'he anat fent gran... no vella, eh! El pas del temps és inescrutable, diuen, i ara em toca tancar una etapa de la vida i començar-ne una de diferent, un temps per gaudir i per fer algunes coses que han quedat al calaix.

Així és la vida... un canvi continu, una evolució, diguem-li com vulgueu però gràcies a això anem aprenent, coneixent i compartint. Són etapes que ens fan créixer i ens ajuden a fer el nostre camí en el món. Hi ha una frase que m'agrada molt, fruit del

francès i jo no n'era especialista. Un bon repte, des del primer dia! De ben segur que les generacions de l'època recordareu que no em separava del cassot i que muntàvem petites representacions dialogades i crec, també n'apreneu! Per part meua, puc dir, que sempre he intentat donar el millor de mi. I el que en un principi va ser una dificultat va esdevenir amb el temps una oportunitat, ja que vaig tenir temps per formar-me en aquest idioma i anys més tard el vàrem poder introduir com a segona llengua estrangera en un projecte Orator.

Quantes activitats! Experiències, emocions viscudes dins i fora l'escola, estades a Madrid, Mallorca, escoles

meus alumnes, que diu. *“Una etapa que acaba, una pàgina que arriba a la seva fi, un esglaó més a pujar. L'oportunitat comença de nou, no és la fi, només l'inici d'un nou camí”*.

La meua vida professional ha estat sempre fer de mestra i puc dir que em sento agraïda i satisfeta pel que he pogut rebre i he pogut donar. Encara recordo com si fos ahir, aquell dia d'agost del 1985 que, tot esperant visita al consultori mèdic, una nena preguntava a la seva mare:

-Qui és aquesta noia?

-La nova mestra de Torà -va respondre la mare-.

Només arribar a l'escola de Torà, el setembre del 1985, em van donar totes les matèries que feia el Sr. Joan (qui havia fet de director durant molts anys i que encara molts recordareu), per tant em va tocar fer

viatgeres a la Rioja, programa Comènius amb escoles de Passirano (Itàlia), Aurillac (França), Birmingham (Anglaterra), Paltamo (Finlàndia), festivals, excursions, sortides per Torà i entorns, Escala-en-hi-fi, Pastorets a l'escola i a la Toranesa (versió d'en Folch i Torres completa!), setmanes culturals, Punt Edu, concursos, premis Baldiri Reixac, Escoles Verdes i en el període de direcció impulsant tot tipus de propostes engrescadores encapçalades pel professorat del Centre.

Sí, durant aquests 36 anys n'he viscut moltes d'anècdotes amb tots els toranesos i toraneses, molts dels quals avui sou pares i mares que continueu portant la quitxalla a la mateixa escola. Una escola diferent de la que vosaltres vàreu tenir, però en el fons amb la mateixa essència *santgilenca*. Per mi ha estat un goig poder dir a alguns alumnes que també havia estat

ANGELA M. PUJOL

mestra dels seus pares i ha estat una gran satisfacció poder haver posat un petit gra d'arena impulsant la renovació estructural de l'escola, just en els temps en què ja venia la gran crisi econòmica.

L'escola Sant Gil és, al meu parer, una escola privilegiada, tant per la ràtio, equipament i projecte educatiu, com pel que fa a l'equip humà que hi treballa des de diferents àmbits. Que un centre millori i tiri endavant és mèrit de tots. És el resultat de la feina diària i constant de tot un col·lectiu de persones: alumnat, famílies, AMPA, Ajuntament, monitors i mestres des de l'aula, tutoria, coordinacions, especialistes... És en aquest punt que vull manifestar el meu agraïment a tots plegats... A tota la gent que ha estat treballant vinculada al Sant Gil, al llarg d'aquests anys. Em repeteixo tornant a dir gràcies, gràcies per ser-hi, per fer-me costat, per haver fet equip, per haver passat amb tots vosaltres tants bons moments.

La meua trajectòria professional considero que està força lligada a la meua història personal, doncs sempre m'ha preocupat innovar, no quedar enrere, poder preparar l'alumnat pels reptes futurs, poder transmetre els valors de l'esforç, il·lusió, companyerisme i optimis-

me per afrontar les adversitats i esdevenir persones compromeses.

L'escola Sant Gil ha estat per mi, sempre, un projecte engrescador que m'ha permès créixer a nivell personal i somiar bona part dels dies, tot i que si sóc sincera, també m'ha desvetllat alguna que altra nit, sobretot en l'etapa de direcció que vaig dur a terme durant 16 anys. En definitiva, faig un balanç molt positiu d'aquests anys. Em sento satisfeta perquè he gaudit amb la meua feina, ja de petita volia ser mestra i veure com van creixent i canviant els infants és una feina molt agraïda.

Un agraïment molt especial per a tot el Claustre de l'escola que transmet al seu alumnat i a les seves famílies la seva competència, passió i talent vocacional amb estima per sobre del seu encàrrec docent. Gràcies "Sant Gil" per ser-hi, per ser-hi sempre. Ara, gràcies a la tecnologia i les xarxes socials serà fàcil continuar vinculada a "FarraSantGil".

No us vull dir un adéu sinó un arreveure, vivim en un poble petit i molt bonic on molt segur ens retrobarem!

Àngela M. Pujol Serra

TORÀ I QUERALBS
Agermanament Torà - Queralbs

VALL DE NÚRIA

VALL DE NÚRIA

 Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser

 www.valldenuria.cat

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germancases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

Orgull de ser ...

(≡) **Prensa Comarcal**

Llobregós
informatiu

Només nosaltres
explicuem la
TEVA HISTÒRIA

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 547

consangil@telefonica.net

**assessoria
COFISCO**

Plaça de la Creu, 3
25750 - Torà
Tel. 973 473 317
Fax 973 473 644
info@cofisco.es

WWW.
valldellobregós^{cat}

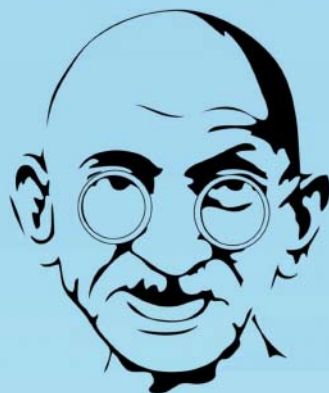
Q
Què hi
trobaràs?

Presentació
Situació
Municipis
Racons d'interès
Les masies
Rutes

La natura
La prehistòria
La frontera
L'art medieval
El barroc
L'arquitectura
popular

Paisatges
Festes i tradicions
Serveis

Llobregós
informatiu

*"El que estem fent als
boscós del món, no
és sinó un reflex del
que ens estem fent a
nosaltres mateixos
els uns als altres"*

Mahatma Gandhi

LA COLLITA 2020-21

La campanya 2020-2021 va començar amb un setembre poc plujós però al final es va poder sembrar la colza en molts indrets, potser no totes les hectàrees que s'haurien volgut. Al final les produccions de colza han estat acceptables i el que ha estat més bo és el preu que quasi bé ha doblat el preu de l'ordi i el blat.

Pel que fa a la sembra del blat i de l'ordi es van poder sembrar al seu temps i sense massa complicacions. En canvi la sembra de pèsols a la Vall ha anat bastant a la baixa en totes les zones per varis motius, infestació de males herbes i les destrosses ocasionades sobretot pels porcs senglars. També de moment és testimonial el cultiu de favons amb unes produccions per hectàrea no massa bones.

Durant la tardor va anar plovent poc o molt i la naixença dels camps sembrats va anar bé i a l'hivern fins i tot vam gaudir d'uns dies de neu, que sempre fa saó. Durant la primavera va anar plovent i enguany les fredorades tardanes no van fer mal com l'any anterior. Un cop més van ser necessaris els tractaments contra els fongs i el pugó, cada dia més importants per millorar la producció i el pes específic del gra.

COLLITA 2021 *	ORDI	BLAT	COLZA	PÈSOLS
ARDÈVOL	6.500	5.400	3.200	-
BIOSCA	5.000	5.500	2.500	1.400
CALONGE	4.100	4.250	2.250	2.250
CASTELLFOLLIT	5.000	4.500	2.500	-
IVORRA	5.500	5.000	-	-
LA MOLSOA	4.500	5.000	3.000	-
MASSOTERES	5.000	4.500	2.500	-
SANAÛJA	4.000	4.000	2.500	2.000
TORÀ	4.300	4.100	-	-
VICFRED	5.000	5.200	2.850	-

* Rendiment mitjà en kg per hectària

En general ha estat una bona campanya, amb bones produccions. El rendiment per hectàrea ha estat alt i el millor de tot, els preus que han sigut força alts i això sempre ajuda a què el balanç final sigui positiu. Els cultius ecològics (farratges, civa-da) s'han pogut arregar bé enguany i amb bons rendiments també.

Josep Verdés

LES FESTES MAJORS

Sabrina Castilla rebent la Trompeta de mans de l'Alcalde Jordi Cases, després del seu emotiu Pregó de la Festa Major de **Castellfolli** de Riubregós

Toc d'inici de la Festa Major a càrrec dels Grallers de **Castellfolli** amb els seus nous "jovenets" integrants

La tarda de dissabte 14 d'agost a la **CERCAVILA** de **Castellfolli** de Riubregós tothom va poder gaudir dels Gegants i Grallers de Torà acompanyats pels Grallers de Castellfolli

El **Priorat de Santa Maria**, el diumenge 15 d'agost al matí, es va omplir de veïns i veïnes que van gaudir del concert de musica tradicional catalana de "La Sal dels Mars"

L'únic acte de la Festa Major de **Biosca** va ser la missa el dia dels patrons, Sant Abdó i Sant Senén, a la finalització de la qual l'Ajuntament va oferir un esplèndid vermut a la plaça.

El dia 15 d'agost, Santa Maria patrona del poble, com cada any se celebra la Festa Major de **la Molsosa**. Es va celebrar la missa amb els veïns del poble. Aquest any ha estat una altra vegada diferent, sense els convidats, ni ball

Dissabte 21 d'agost a les 8 del matí, el partit de futbol dels solters contra casats va inaugurar la Festa Major d'**Ardèvol** d'aquest any. Els més matiners van poder gaudir del bon ambient i de la victòria de l'equip dels solters, 4 a 2.

Diumenge 22, **Ardèvol** va tancar la celebració amb un concert a l'era de cal Bosch. Amb la posta de sol de fons, i acompanyats per un aire molt agradable, el grup de versions "Una altra ronda" va amenitzar la vetllada davant una setantena d'espectadors.

També es va fer una caminada per la rasa d'**Ardèvol**. Una cinquantena de persones es van submergir entre natura, els quadres de la Laia Palou i textos de diversos artistes locals. Es va acabar el dia amb una botifarrada, la projecció del tradicional xou protagonitzat pel veïnat, i el visionat de la pel·lícula "Capità fantàstic"

El poble de **Talteüll** va organitzar, el diumenge 15 d'agost, un concert del Duet Àrnica, que va oferir temes propis, cançons íntimes i personals, i versions de temes de diferents estils musicals: soul, jazz, reggae, pop...

- # jardineria
- # manteniments
- # gespa natural i artificial
- # podes
- # instal·lació de reg
- # plantes i accessoris a l'engròs
- # tancaments metàl·lics i de fusta
- # tractaments fitosanitaris
- # treballs amb fusta
- # venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat

@roger@calhuguet.cat

655 633 520

93 625 51 43

LES FESTES MAJORS

Com és tradicional, el ritus que marca l'inici de la Festa Major a **Sanaüja** és l'encesa de la traca, a la qual la segueix la sortida dels gegants i capgrossos, sempre amenitzats pels grallers Canyacrec. Aquest any, els encarregats de fer el pregó van ser la nova associació de joves de "Els Espigats"

A **Sanaüja**, els vermuts de Festa Major constitueixen un dels rituals ineludibles del que significa la festa: retrobament, sociabilitat, tot plegat en un ambient relaxat i festiu que es manifesta en el fet que a les terrasses dels bars no hi capiga ni una agulla

Cercavila de Gegants de dissabte és un dels actes més esperats per la mainada, ja que suposa veure el gens menyspreable nombre de gegants locals desfilant pels carrers de **Sanaüja** al so de la música de la gralla

La preparació del ja mític Castell de Focs de la vila de **Sanaüja** és un aspecte que normalment no és visible per a la majoria d'espectadors i que comporta tot un dia de preparació, amb el material pirotècnic curosament preparat al capdamunt del Castell.

Les sardanes a la plaça Major de **Sanaüja** són un dels elements imprescindibles de la Festa Major i un dels moments en que a la plaça s'hi congreguen sanaügens de generacions diverses, sigui fent rotllana o fent el vermut. Fa goig de veure.

El dia 9 de setembre és tradició anar a missa al "convent", és a dir, al santuari de la Verge el Pla de **Sanaüja**, on també rep culte Santa Rita. A la imatge, part de la corporació municipal i el jutge de pau, al cambril de la Mare de Déu.

El dia 21 d'agost, Festa Major de **Massoteres**, va actuar Shado el Mago, un mag mediàtic (va sortir al programa Got Talent, de Telecinco), que va sorprendre i va fer participar el públic d'una sessió de màgia urbana i mentalisme.

El diumenge 22 va tenir lloc a **Massoteres** un concert del Trio Slam (Vicenç Solsona i Susana Hernández, veus, i Jordi Viladomat, piano), que va oferir un repertori que va recórrer per diferents estils musicals: líric, cançó d'autor, rock...

VENDA DE:

PÈL·LET

PINYOL
D'OLIVA

LLENYA SECA
D'ALZINA,
ROURE I
OLIVERA

CARBÓ
PER A
CALEFACCIÓ

CARBÓ
VEGETAL
PER A
BARBACOA

a granel

en big-bags

en sacs

SERVEIS AGRARIS RIUS S.L.

Avinguda Santuari 3
25215 **Sant Ramon** (Lleida)

SERVEI A DOMICILI

639 338 314

639 338 315

www.serveisagrarisrius.com

LES FESTES MAJORS

Per la Festa Major d'Ivorra, vam substituir el ball per una fantàstica Batucada, que ens va transmetre passió, ritme i rialles. Tot el poble va formar una rotllana al seu voltant, i vam ballar al ritme de la seva percussió

Pels més petits d'Ivorra, vam gaudir de l'espectacle dels colors. Hauríeu d'haver vist amb quina il·lusió hi participaven!!! Que tant els pares i mares com els padrins i les padrines vam reviure la nostra infància

El dia de la Mare de Déu, el 15 d'agost, hi va haver la tradicional Missa a Santa Maria i, ja que no vam poder fer el vermut popular, l'Ajuntament d'Ivorra va obsequiar a cada casa amb un lot de vermut.

L'Associació de Joves de Torà va organitzar un torneig de Futbol-Tennis que va aplegar una bona colla de participants, resultant guanyadors Geri Solé, Arnau Torra i Oriol Villena.

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Durícies / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, berrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquena
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embenats Neuromusculars
- Altres teràpies

PODOLOGIA
TORÀ

Plaça del Vall nº19 1r 1a
TORÀ

630-111-145

podologiatora@gmail.com

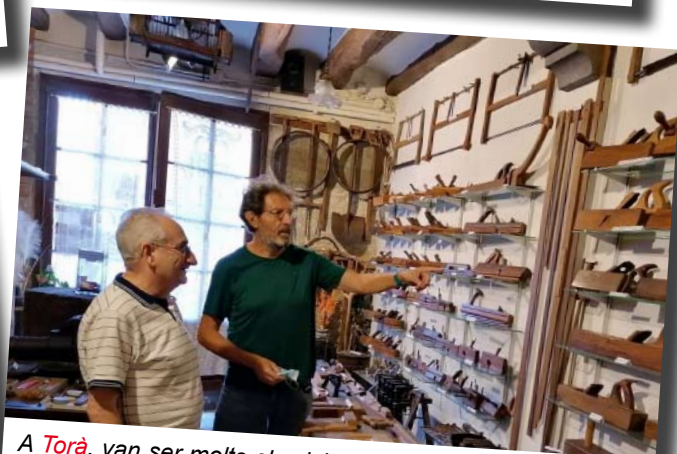
Enguany a Torà, l'Arnau Pinós, de Cal Cardoní, ens va sorprendre gratament amb la presentació de dos nous gegants fets per ell mateix amb les imatges del seu padrí Josep i la seva besàvia Elvira. Al mateix temps hom va poder visitar la V Exposició de gegants que té a casa seva

La Festa Major de Torà va comptar amb el Joan Isaac i la Carme Sansa que van tenir un gran èxit amb l'espectacle "Els set pecats capitals" de cançons i poesia. Joan Isaac va recordar que va passar molts estius de la seva infantesa a Torà

Una de les novetats d'enguany a Torà va ser un "Escape Room" pel nucli antic de Torà, en el que van participar persones de totes les edats

A Torà, van ser molts els visitants a l'exposició permanent del Museu de la Fusteria de Cal Ventureta. El Jaume Mas sempre està disposat a ensenyar i explicar com era la fusteria dels seus avantpassats. Podeu contactar amb Ell per visites al telèfon 606 87 66 46.

roba de casa

modes

a l b e r t

Rita Brau i Rius

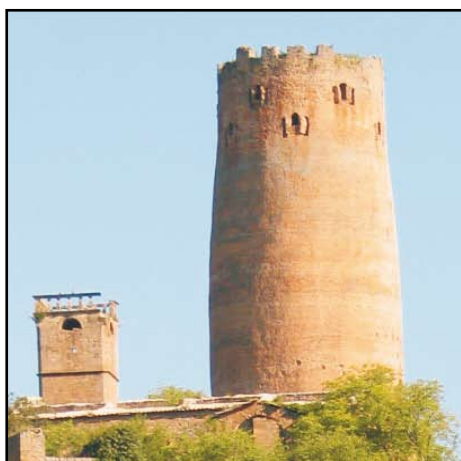
Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

WWW.

APACTora.org

Fes-te'n soci

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

www.eljardinerdetora.com
658550376

CAL MAS
DE SANT SERNI

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

GESTORIA
ASSEGURANCES

LABORAL-FISCAL
COMPTABILITATS

MAQUINARIA AGRÍCOLA

EL CÓS DE SANT GIL

El dissabte 28 d'agost, durant la Festa Major de Torà, va tenir lloc el Cós de Sant Gil. Com ja sabeu, aquest any el Cós va experimentar alguns canvis, ni millors, ni pitjors, sinó diferent.

L'objectiu del Cós era passar-ho bé, gaudir de la bona companyia i de l'entorn privilegiat que tenim a Torà, sense pressió de classificacions ni pòdiums! Perquè la meta del Cós no era ser el primer, sinó gaudir corrent! I creiem que ho vam aconseguir! Van participar 130 persones, corrent en les tres rutes.

Les festes i les tradicions s'han de conservar, perquè són part de l'essència del nostre origen, però, alhora, no podem ser esclaus d'aquelles maneres de fer o costums que no eren justes ni paritàries. En els seus orígens i durant alguns segles només podien participar homes a la cursa, perquè el paper de la dona era relegat a la cura de la casa i la família.

I a fi d'explicar als més petits, i als no tan petits, el que era aquesta Cursa fa 200 anys, es va fer una representació teatral divulgativa, divertida i

reivindicativa del Cós, interpretada pel grup de veïnes i veïns de Torà anomenats per a l'ocasió Toratrè@s, que s'ho van treballar moltíssim i va ser tot un èxit. Des d'aquí volem donar les gràcies! Gràcies Toratrè@s i gràcies Sara, la directora!

També volem aprofitar aquestes línies per agrair a tothom que ha fet possible el Cós, a totes les persones voluntàries que ens han ajudat i a totes les persones que vàreu participar corrent a la Cursa, era una satisfacció viure i gaudir de l'ambient que es va crear aquell dia!

Gràcies a totes i a tots! Fins l'any vinent!

Equip del Cós de Sant Gil (APACT)

«L'ALTRE MÓN»

EXPOSICIÓ A CASTELLFOLLIT

05 DE SETEMBRE
10:30-14:00
SALA D'ACTES
(Entrada Casa de la Vila)
CASTELLFOLLIT DE RIUBREGÓS

Una exposició que retrata un món desconegut per a molts/es, els/les refugiats/des.

Un conjunt d'obres d'art creat amb la intenció de sensibilitzar a la població.

Projecte pel Treball de Recerca

L'ALTRE MÓN
CRISTINA QUEROL BASSOLS

Il·lustració: Paula Gràcia

La Cristina Querol està fent el treball de recerca en el seu periple educatiu. I ho fa sobre el problema global dels refugiats. Ella mateixa ens en fa cinc cèntims a través d'aquesta exposició, que també ofereix a la nostra revista. Gràcies i enhorabona!

El diumenge 5 de setembre, a la Sala d'Actes de l'Ajuntament de Castellfollit de Riubregós, vaig realitzar una exposició anomenada "L'altre món": un petit reflex, des del punt de vista d'una noia qualsevol de disset anys, d'una realitat propera a molts i moltes de nosaltres: el col·lectiu vulnerable dels refugiats i les refugiades. A través de diferents vehicles artístics –fotografia, literatura, audiovisual, il·lustració, escultura i música– vaig intentar mostrar, amb l'ajuda de la Carla Xià, el Martí Ibàñez, la Jana Farrés i la Paula Gràcia, els sentiments i vivències de milers de persones que sovint queden ocults.

“L’altre món” és una part del meu Treball de Recerca, el qual estic duent a terme a l’Escola Joviat i és tutoritzat per la historiadora de l’art Montserrat Rovira. L’objectiu del treball és demostrar, d’una banda, si l’art és capaç de fer d’altaveu de col·lectius vulnerables i, de l’altra, si aquest art arriba a la societat i té un efecte en ella. Mitjançant l’exposició, i gràcies a la col·laboració de totes les persones que hi van assistir i van respondre l’enquesta que se’ls facilità, extrauré unes conclusions i podré validar o refutar la segona hipòtesi.

Quan vaig començar el Treball de Recerca i em vaig plantejar dur a terme una exposició, ni de lluny em vaig arribar a imaginar que tindria el

ressò que ha tingut. Fou un èxit rotund, i no sols pel nombre de persones que hi assistiren, sinó per tots els comentaris i felicitacions que vaig rebre per part dels visitants; vaig sentir que l’esforç i el treball havien tingut la seva recompensa: el meu missatge va arribar a la població i va servir com a inspiració de moltes reflexions.

Finalment, agrair a l’Ajuntament de Castellfollit la seva predisposició en tot moment per ajudar-me en el projecte i recolzar iniciatives d’aquest tipus, als meus amics, amigues i familiars pel seu suport i a totes les persones que van dedicar un moment del seu dia a visitar l’exposició; moltes gràcies!

Cristina Querol Bassols

DESPATX D'ARQUITECTURA

**Projectes
d'obra nova
i reforma**

**Inspecció
tècnica
d'edificis (ITE)**

**Cèdules
d'habitabilitat**

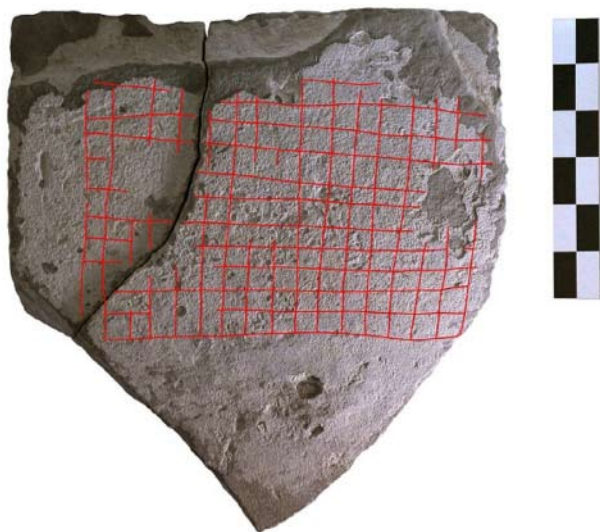

**Certificats
d'eficiència
energètica**

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

TROBALLA A PUIG CASTELLAR DE BIOSCA

Es tracta d'un tauler de joc d'estratègia militar del segle II aC, molt popular entre els soldats romans, trobat al mateix lloc on jugaven

En les excavacions que es duen a terme cada any al jaciment arqueològic de Puig Castellar de Biosca, es va trobar l'any 2019 una *tabula lusoria*, el tauler d'un joc d'estratègia molt popular entre els soldats. La troballa la va fer l'alumne en pràctiques del Grau d'Arqueologia, Francesc Sanaüja.

Les investigadores expliquen que no se sap exactament com es jugava a aquest joc, que era bàsicament d'estratègia militar. El que se sap amb certesa és que dos contrincants enfrontaven dos exèrcits i el guanyador era el jugador que aconseguia mantenir un major nombre de peces sense capturar en el tauler. L'estratègia consistiria en intentar acorralar, immobilitzar i capturar les fitxes del contrincant fins aconseguir la seva rendició. Va ser un joc molt popular, especialment entre els soldats.

Aquests tipus de troballes aporten noves dades sobre la vida i activitats que realitzaven els soldats en el seu temps lliure, un cop finalitzaven les obligacions diàries. En certa manera, ens ofereix una perspectiva més

humana dels contingents destacats en aquest *castellum*: ens permet imaginar de manera més vívida la seva quotidianitat i reconstruir les seves activitats habituals, entre elles el joc.

La particularitat d'haver-la trobat en el seu emplaçament original i la seva datació precisa en un enclavament militar dels primers moments de la conquesta romana d'Hispania, fan d'aquesta troballa un element únic i excepcional, alhora que constitueix el testimoni més antic de la pràctica de jocs de taula, i en concret del joc del *ludus*

Detall de l'àmbit C7 amb la "tabula lusoria" in situ i les estructures de combustió (llars de foc) delimitades en color vermell.

La fet d'haver-la trobat en el seu emplaçament original i la seva datació precisa en un enclavament militar dels primers

moments de la conquesta romana d'Hispania, fan d'aquesta troballa un element únic i excepcional

latroncolorum o joc dels mercenaris. Sens dubte, la pràctica dels jocs d'atzar i d'estratègia formaria part d'aquests *mores romanorum*, o costums que aviat seran adoptats i convertits en un element més de l'entreteniment de les poblacions assimilades.

El *castellum* romà republicà de Puig Castellar ocupa tota la plataforma superior del turó amb una extensió aproximada de 1,6 ha. A la part central se situa un edifici perfectament regular, de planta i arquitectura itàlica, destinat a edifici de comandància amb funcions similars a les de *praetorium*, ja que concentraria les funcions de residència i les activitats administratives pròpies del lloc de comandament. Adossats a la muralla se situen els àmbits presumiblement ocupats per la tropa; aquests edificis segueixen el perímetre interior de recinte defensiu de manera que la paret de tancament posterior era la pròpia muralla.

Tal com ja va apuntar la nostra revista LLOBREGÓS (núm. 105 - febrer 2021), aquest enclavament és considerat un element de comunicació clau en el primer segle de la conquesta d'Hispania que assegurava el desplaçament de tropes cap a l'escenari de les guerres celtibèriques, i també per al seu avituallament. Aquest assentament militar se situa a la rereguarda, en un territori ja relativament pacificat, però on encara es feien

necessàries les tasques de vigilància i control sobre alguna població indígena.

De fet, hem d'entendre el paper que jugaran aquests enclavaments militars i les tropes d'auxiliars no només com una eina de control i domini dels nous territoris incorporats a Roma, sinó també com un factor d'aculturació i d'introducció dels costums romans entre les poblacions indígenes, com és el cas d'aquest joc d'estratègia.

(Vull agrair especialment a la Núria Romaní i Sala, professora del Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana de la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB la gran quantitat d'informació que m'ha cedit.)

Jaume Font Simon
(Fotografies: Equip Puig Castellar)

Per a més informació:
Web Universitat Autònoma de Barcelona:

SANTA FE DE CALONGE

Les obres de restauració de l'església de Santa Fe de Calonge de Segarra, finalitzades

L'Ajuntament va fer un concurs públic per adjudicar les obres de restauració de l'església de Santa Fe de Calonge de Segarra, amb un cost de 144.599,52 euros. L'empresa adjudicatària ha estat Mulé Calaf, SL, mentre que la coordinació i direcció de les obres ha anat a càrrec de l'arquitecte Xavier Claparols.

S'hi han fet les actuacions següents: repàs de la coberta; consolidació del parament de pedra de les façanes no restaurades i substitució puntual de peces; millora i recuperació del timpà del portal romànic; recuperació de finestres romàniques tapiades de l'absis i de l'absidiola sud; reobertura del portal barroc de migdia com accés secundari; recuperació de finestres romàniques tapiades de la façana de migdia; recuperació del pas sud de la nau al transsepte; pavimentació de l'església; definició de nova delimitació d'enguixats i restauració d'ornaments; finalització d'arcades (capelles) laterals de l'absis i eliminació de refosos d'antics accessos; instal·lació d'electricitat i enllumenat; instal·lació de xarxa d'àudio i megafonia; millora de la seguretat, i millora de l'accessibilitat a l'interior (d'entrada i sortida). L'interior de l'església és visible des de l'exterior mitjançant un petit vidre situat a la porta d'entrada.

Les obres han estat finançades íntegrament per la Diputació de Barcelona. Properament, l'Ajuntament té previst fer una jornada de portes obertes.

La primera notícia documentada de l'església romànica de Santa Fe de Calonge és a través de l'acta de consagració de la canònica de Sant Vicenç de Cardona del 1040, en la qual l'església de Santa Fe va esdevenir domini dels Cardona. Segons una llista realitzada a la primera meitat del segle XI pel bisbat de Vic, l'església ja tenia funcions parroquials.

Pel que fa a la seva arquitectura, l'església és d'una sola nau amb transsepte i campanar sobre una cúpula semiesfèrica, suportada per trompes als angles.

Del creuer en surt un absis quadrangular i dues absidioles semicirculars més baixes. La nau i el transsepte estan coberts per volta de canó de mig punt i les absidioles per estretes voltes de mig punt. La nau és il·luminada a través dues finestres situades al sud. A l'absis hi ha una altra finestra coronada amb un arc de mig punt adovellat i resseguit per una estreta arquivolta, de la mateixa manera que a l'absidiola sud.

Els murs exteriors són obrats amb carreus de mides mitjanes, polits i fins i tot n'hi ha algun d'escolpit amb la lletra "E", firma del picapedrer. Al braç sud del transsepte es troba un curiós carreu esculpit amb la figura del cervol i un floró.

L'església manté un bon estat de conservació i la seva estructura bàsica tot i les modificacions realitzades modernament –principalment del segle XVIII– com ara l'edificació de l'actual campanar i l'obertura d'un nou portal el 1765.

Malgrat les reformes, l'edificació conserva trets originaris del romànic tardà així com una pica baptismal amb relleus en forma de mitja canya que, tot i que la seva datació és incerta, sembla ser romànica; o formes arcaïques no evolucionades com són el cervol i els motius florals que es repeteixen al llarg dels segles XII i XIII."

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
C/ Sant Jaume, 31
08280 CALAF
Tel. 93 869 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

el QUIOSC del passeig

Passeig Santa Calamanda, 12
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF
quioscpasseig@gmail.com

Gràcies a tots: als que heu ofert la vostra col·laboració i als que us heu acostat a la tómbola per gaudir d'un obsequi i oferir el donatiu. Moltes gràcies!

Tómbola solidària de Festa Major

Transports
MOLINS
transportsmolins@gmail.com
Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 - 25750 Tora

Taller SANTI
SANAÜJA

Crta. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

DE GOTA EN GOTA

El dissabte 28 d'agost es va inaugurar a la casa de cultura cal Gegó l'exposició "DE GOTA EN GOTA, APROFITANT L'AIGUA". La mostra, que es va poder visitar durant els dies de la Festa Major de Torà, estava organitzada per l'Associació de Patrimoni Artístic i Cultural de Torà.

Es tracta d'una exposició orientada a donar a conèixer la importància que té l'aigua a les nostres vides i, al mateix temps, conscienciar i promoure'n una gestió més sostenible, tenint en compte que cada vegada serà un bé més escàs.

Centrada principalment en el nostre municipi, en l'exposició es pretén informar, mitjançant plànols i fotografies, de les fonts i pous que porten l'aigua als dipòsits a través dels quals se subministra l'aigua al poble i a les masies, així com el seu consum diari.

Cal recordar que a Torà, l'abastament d'aigua sempre ha estat gràcies a les fonts i pous que tenim dintre del terme, però seria bo que es convertissin en realitat les gestions encaminades a aconseguir que arribi al nostre municipi l'aigua procedent de l'embassament de la Llosa del Cavall

L'exposició inclou un mapa en el que es detallen les fonts i pous de captació de les aigües del terme, i hem de dir que gràcies a les indicacions d'alguns dels visitants de l'exposició s'ha pogut ampliar el nombre de fonts, de les quals no en teníem coneixement.

Així mateix, l'exposició es completa amb un recull de fotografies relacionades amb l'aigua,

algunes ens recorden les típiques "fontades" que es feien antigament, junt amb uns vídeos explicatius, i s'exposen alguns estris i atuells antics amb explicació del seu funcionament.

Als baixos de la mateixa casa es pot visitar l'exposició permanent "Del tros al forn, el viatge del pa", amb un interessant vídeo que explica com es feien antigament les feines de sembrar, segar i batre.

L'exposició de l'aigua romandrà oberta durant un temps i es podrà visitar els dies que s'anunciaran oportunament.

Ramon Torné

CONTAMINACIÓ

Segons que he llegit, hi ha projectats parcs eòlics amb els seus aerogeneradors (molins eòlics o de "vent") als municipis veïnals de Castellfollit de Riubregós i Ivorra, a més del de Sant Ramon. El projectat a Ivorra ha de tenir 7 molins i cada molí o aerogenerador tindrà una altura de 200 metres; és a dir, serà més gran o alt que la distància que hi ha des de la plaça de l'Església a Torà fins al castell de l'Aguda.

Biològicament els éssers humans formem part de la natura; si aquesta és apreciada afavorim la nostra consideració existencial, però si la natura és despreciada i malmesa ens predisposem a perjudicar-nos. Crec que gaudir d'un bon paisatge afavoreix la tranquil·litat i satisfacció de la persona, sensació que es capgira si s'ha de veure un paisatge artificiosos esguerrant la naturalesa, tal com seria veure des de Torà i el seu entorn aquests descomunals molins eòlics constituint una contaminació visual que si, a més, tenen llums intermitents a la nit impulsen més al desvetllament que no pas al descans.

Penso que una contrada, en aquest cas Torà, creadora de riquesa tot fomentant la indústria i el treball per a gent del mateix poble i del dels pobles al voltant (Castellfollit, Ivorra, Sant Ramon...) no es mereix que en els pobles esmentats implantin dispositius que visualment són contraris al bon estar de salut i laboral. No crec pas que sigui agradable, per exemple, contemplar el grandiosos paisatge des de l'Aguda trencat per aquests molins gegantins que esgarren l'horitzó.

Sóc del parer que una satisfactòria manera de

fer és creant riquesa laboral (llocs de treball) per a tu i per als altres sense fer sapastrades i en canvi, n'és una mala manera perjudicar un altre poble per enriquir-se passivament (individualment o municipalment) consentint la implantació de parcs eòlics a la propietat individual i l'Ajuntament del municipi. Seria innegable la contaminació visual de tals molins eòlics i que d'això n'esdevingués una crispació social penso que no seria estrany. Lògicament, als Ajuntaments, els escau defensar el bon estar físic o natural, laboral i convivencial al seu poble sense maltractar el bon estar dels pobles veïns.

I per altra part, trobo adient que la Generalitat, allà on hi ha una zona industrial creativa com és el

cas de Torà, hi mantingui el bon espai ambiental a l'envista o el millori i no contribueixi a pertorbar-lo facilitant expropiacions per a aerogeneradors.

Robert Sala

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

C/ La Sort, nº 1 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA i TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

ELS VISIGOTS

L'empremta lingüística dels pobles germànics

Catalunya és un territori bastit sobre uns fonaments conformats per pobles de diferent origen. Hom, en pensar-hi, sol recordar-se de la civilització ibèrica, dels romans i dels àrabs. Malauradament, els pobles germànics —visigots i francs— són els grans oblidats de la nostra història. Els visigots, en primer lloc, eren un poble que va començar a reeixir a inicis del segle V, quan l'Imperi Romà ja era en ple decandiment. Fundà, de primer, un regne a Tolosa que després fou substituït pel regnat de Toledo. El fet és que durant gairebé 300 anys van dominar completament el nostre territori. Posteriorment, al 711, s'inicià la conquesta musulmana, que va acabar amb el domini visigot. I, llavors, a inicis del segle IX, els francs —provinents del territori que comprèn l'actual França— van emprendre la reconquesta del territori. La zona fronterera entre territori musulmà i franc s'anomenà la Marca Hispànica, i fou de domini franc fins a finals del segle X.

En l'àmbit lingüístic, van exercir una certa influència en la nostra llengua. Aquests pobles parlaven l'idioma gòtic i fràncic respectivament —tot i que en arribar a Hispània ja devien haver adoptat el llatí.

En el lèxic comú trobem algunes paraules d'origen germànic, com blau —BLAO—, marca —MARKA— i el sufix —enc provinent del sufix germànic —ING. No obstant això, l'empremta germànica és més apreciable en els noms propis: antropònims (noms de persona) —i per tant cognoms— i topònims (noms de lloc). I és que els noms germànics van adquirir una popularitat enorme pel fet de ser els noms de la classe dominant; van estendre's com una moda. Val a

El rei visigot Racared al Concili III de Toledo (589)

dir que, al segle XI, més de 2/3 de la població tenia un nom germànic. Aquests noms eren certament peculiars, formats per dos nuclis lèxics. Vegem-ho: Bernat prové de BERNHARD, nom compost pels nuclis BERN- i -HARD. Doncs bé, la qüestió és que els cognoms d'origen germànic eren originàriament el nom d'un ancestre que va convertir-se en cognom per a indicar que els seus fills eren descendents seus. En castellà, la transmissió del nom del pare s'esdevenia amb l'afegit de —ez (per exemple, el fill d'un Sancho s'anomenava Sánchez). Molts cognoms avui dia encara freqüents són d'origen germànic: Argerich/Argelich [ARGERIC, nuclis ARG + RIC], Gomà [GODOMAR, n. GOD + MAR], Guitart/Guitard [WITHARD, n. WIT + HARD] —el cognom Torreguitart és un compost de Torre + el nom Guitart—, Sunyer/Sunyé/Suñé [SUNIAR, derivat d'un mot gòtic], etc.

EN XAVI

El poble en deu anar ple. Som un país de caïnites i poc trigaran uns i altres a sortir a fer-ne llenya del pobre bisbe

Ja he embarcat, porto la FFP2 enclastada a la cara des de les 11, el procés és llarg: papers, proves de antígens, el passaport, les targetes de embarcament, Vueling... Anar a Anglaterra és un altre *tetris* a la meua vida. Si viatjar ja era de pobres, ara podem sumar “de desgraciat” a la frase.

Tanco els ulls, em relaxo, fa 20 mesos que no pujava a un avió quan abans m’hi passava la vida, sembla que a la següent vida que comença avui serà el mateix. Roda el món i torna al born.

Provo de concentrar-me mentalment en un paisatge de la Segarra, una posta de sol tipus “*Turner inland*”. Em vibra el mòbil: una de les meves encantadoríssimes veïnes de la Vall m’envia un *whats*: “Has vist lo del Bisbe?”. El primer que penso és que Déu nostre Senyor l’ha cridat a files, en fi, que l’ha palmat. Però no, m’envia un *link*. Llegeixo amb atenció i em brota un somriure a la cara. M’he de moure la mascareta, l’hostesa em crida l’atenció, me la poso millor. S’ha enamorat d’una escriptora que escriu novel·les satàniques pujades de to, separada amb dos fills, en fi, no ha donat puntada sense fil, són els rumors. És un dia com cada dia i me l’imagino fent-se un ou fregit, buidant un rentaplats, passant l’aspirador, o triant

els mitjons, calcetes i calçotets després de fer la bugada. La rentadora, quina nova aventura!

Per ell tot deu ser una descoberta lliure i

tropical, un món nou, bestial! No sé si tenia una corrua de assistents que li fregaven les escales i li feien el sopar, li posaven rentadores o li feien les vores dels pantalons o la mitra, però ara deu tenir una veu exterior femenina que li demana coses, aquelles petites obligacions del comú de la gent. Segueixo llegint opinions de capellans i altres bisbes, fins i tot n’hi ha una que expressa preocupació per una possible possessió infernal, l’han de exorcitzar, diuen, està posseït pel dimoni en forma de dona. I és que és veritat, si el dimoni existeix es diu Marta o Lola, o Jenniffer, o Bibi (com l’Andersen).

Estic a punt de aixecar-me per sortir de l’avió, agafar el cotxe i anar a la terrassa del Miramunt a fer un cafè, o al Gòtic i parlar amb la Palmira i el Quim. El poble en deu anar ple. Som un país de caïnites, poc trigaran uns i altres a sortir a fer-ne llenya del pobre bisbe mentre ell, assegut a la cuineta del seu nou pis de Manresa, pis compartit *of course*, es mira una cosa que hi ha sota l’aigüera, no sap si és per consumir o oli

LEDS C4⁺

outlet
BOTIGA

De dilluns a divendres de 9.00h a 14.00h

Dissabtes de 10.00h a 14.00h

Afores s/n, Torà
973 468 121

per cuinar, té una etiqueta amb un calb catxes i brillant, és Don Limpio. Ell no ho sap, però és per fregar els terres. Espero que la Sílvia el salvi i no s'ho hagi begut mentre segueix qualsevol fil de *twitter* parlant d'ell o pitjor: llegint "*El Infierno en la Lujuria de Gabriel*". Pobre, l'Arcàngel que portava un liri a la mà i una trompeta per anunciar la fi del món, i de sobte el bisbe emèrit sembla el protagonista principal d'una novel·la de mal gust... Però, ei! Com deia el meu avi, sigui el que sigui, si ho fem, fem-ho bé i a fons. L'Amor ha conduït al Xavi –perquè ara ja és el Xavi– a enamorar-se d'algú que per als creients està més a prop de l'anticrist que d'un plat de cigrons, són rumors.

Mentre jo suo amb la mascareta FFP2 ell deu estar assegut a la cuineta de casa mirant els anuncis de feina, haurà de treballar, suposo. S'haurà de llevar a hores terrenals, buscar-se una feina infernal, anar a fer la compra al BonÀrea i fer una cua del diable per pagar. Haurà de viure l'infern de no viure, o viure per treballar per una nòmina miserable, i potser el fiquen a un ERTE, ja no ens podrà aconsellar com salvar la nostra ànima, sinó que haurà de salvar-se solet. De fet viurà les nostres vides. A nosaltres, com que ja fa temps que ho fem, ja no ens costa tant, però de cop i lluny del palauet de Solsona, la vida a vegades picarà com el dimoni i serà lleugerament més infernal que mai.

Però l'amor ho pot tot, i ser conseqüent amb

un mateix també, crec que és feliç; encara té el gotet de Don Limpio sobre la taula al costat del diari, després un tuff perfumat i està temptat de provar-ho. Qui no s'ha sentit algun cop temptat pel "Mr. Proper"? No et salva ni un curset! Canviar el vi de missa per un còctel com aquest també és una aventura. La Sílvia no se n'ha adonat encara del vas al costat del diari, crec.

Parlen de nous projectes junts, perquè és el que té l'amor, planejar les vacances al càmping La Ballena Alegre de Castelldefels, comprar uns bitllets amb Ryanair per anar a Londres, mirar quan poden anar a l'Abacus a comprar el forro dels llibres dels dos nens. Què soparem avui, has vist que bona és la crema anti-arrugues del Mercadona, Sílvia? El que fem tots, viure a la transcendència sense ser transcendent.

De cop li etziba: Sílvia, creus que m'hauria de deixar barba i fer-me una cresta punk, la gent deixaria de reconèixer-me pel carrer. La Sílvia, enamorada, li contesta: Xavieret, demà ja no serem notícia, i viurem una vida avorrida i normal com tothom, i si us plau, no et fotis el Don Limpio, que està caducat. (No li ha dit que era per fregar terres, què n'és, de diabòlica!).

Aterro a Londres. Osti tu, quin viatge! Em pregunto si el vol de Vueling de tornada serà puntual, o no, hi ha rumors que no... però sols són rumors.

Jordi Prat i Morgades

SEGUIR ENDAVANT AMB ILLUSIONS RENOVADES

Ja hem entrat de ple a la tardor, els dies es van escurçant, la fresca es deixa sentir i els ruixats i les tempestes típiques per aquestes dates van sovintejant. La canalla per fi a tornat al col·legi i qui més qui menys, després del període estival, tots hem tornat a les nostres rutines habituals. De moment seguim amb el virus rondant encara entre nosaltres i sense tenir encara massa ganes de marxar.

Molta gent ja està vacunada però hores d'ara encara no és suficient per aconseguir d'una vegada la immunitat de grup que tots volem. Encara hi ha molta gent refractària a ficar-se la vacuna i això sí que no s'hauria de permetre i menys si treballes en un lloc públic i de cara a la gent. Ja sé que ningú et pot obligar a vacunar-te si un no vol, ara per un bé públic opino que fora del tot necessari que els obliguessin a fer-ho (mestres, sanitaris, policies, etc., etc.), i sempre pensant en el bé comú

de la gent i no en el bé d'un mateix. Tot i aquests entrebancs, estem infinitament millor que l'any passat per aquestes dates, però lluny encara del final d'aquesta pandèmia que ens ha tocat viure. Hem deixat enrere la cinquena onada i l'estiu ha anat passant amb restriccions, sobresalts i sempre sense abaixar ni un moment la guàrdia. Les dades que ens van arribant cada dia són més positives i això ens fa encarar amb més ànims l'últim trimestre de l'any.

Ens toca seguir endavant sí o sí i amb més força que mai, i a veure si no surten noves complicacions víriques, ni noves onades, ni noves mutacions, i li posem ben aviat, a l'empenyadora pandèmia

el peu al coll. No volem sentir a parlar de noves limitacions, ni de nous tancaments, ni de noves restriccions. Portem tots molt temps a mig gas i ja va sent hora que el nostre estat anímic millori i a poc a poc tot torni a la normalitat que havíem perdut. El país porta molt temps aturat i molts sectors econòmics ho segueixen passant malament i el més fotut és que molts ja han hagut de plegar

TOT ANIRÀ BÉ!

perquè els números no sortien. Ens calen il·lusions renovades per poder encarar el proper any amb més optimisme i determinació i per això no ens calen més actituds incíviques de gent que passa de tot. Prou ja de botellots descontrolats, macro festes i de saltar-se les lleis a la torera. Ens hi juguem molt i no ens convenen fer passes enrere. Per tant, seguim tothom encara en alerta per si de cas, que mai se sap el que ens depara el futur i la gent que no fa bé les coses, que reflexionin i que canviïn d'actitud pel bé comú. Bona tardor a tothom, esperem que tot vagi bé i salut per tots.

Josep Verdés

QUE TOT BROLLI DE NOU

Des que hem entrat en aquest bucle pandèmic, que n'és de difícil sortir del monotema. Sovint un es planteja escriure rememorant escenes de les vacances, sobre algun esdeveniment polític o en relació als diferents capítols de la vida urbana dels nostres pobles, però malauradament, un cop rere l'altre, tots els plantejaments acaben escolant-se, de forma rotacionalment descendent, en un mateix desguàs víric.

Per sort, la vacunació ha anat avançant i ja tenim una part important del veïnat immunitzat, cosa que es nota, i molt, en la letalitat de la malaltia. Amb tot, cada vegada som més conscients que la cosa va per llarg. Ja no parlarem de la grip espanyola de tal any o de l'epidèmia de còlera de tal altre, sinó que estem encadenant una seqüència d'anys, en els quals l'acordió de les ucis i les hospitalitzacions va expandint-se i contraïent-se en una partitura sense fi.

Dins d'aquest magma tan poc esperançador, els últims temps sembla que han permès una certa normalitat en el sector de la restauració, tan crucial per a la vida social i urbana d'una població. Hem comprovat que, quan els cafès i els bars han de retirar les taules, la vitalitat decau. Els carrers es buiden i les botigues, especialment si no són de comestibles, entren en una atonia de vendes.

Tot això és ben conegut i depèn d'un context autonòmic o estatal, però la pandèmia també ha suposat un bon calaix de sastre per encabir-hi tot tipus de retallades de serveis bàsics. La salut ha estat un dels principals afectats, començant per la disminució dels serveis dels consultoris municipals –amb molt temps sense metges– i tots resistint-ho amb inesgotable resignació.

Una altra de les coses que hem perdut a causa de la pandèmia és l'ús de les fonts públiques del poble, l'obertura de les quals després s'ha enrocant per altres problemàtiques no solucionades. Van deixar de brollar al principi de tot, ben comprensiblement, quan no es coneixia la naturalesa de

l'epidèmia ni el seu sistema de propagació; però mesos després segueixen igual. Fins i tot, “contra-programant” la caminada de Torà –que enguany vam dedicar a la futura “ruta de l'aigua”– en la qual les principals fonts urbanes del poble estaven ben seques.

Si bé l'aigua és una anècdota de tot plegat, és ben clar que cal que entre tots trobem la manera de reprendre gradualment, amb els protocols que calguin, allò que veritablement ajuda a millorar la vida i el progrés de tots plegats. I això, que sovint ho han de fer les administracions i, especialment els ajuntaments, també cal que com a ciutadans ho tinguem clar. Cal empènyer en molts sentits, cadascú des de la seva posició, perquè no només l'aigua brolli de nou a la Font de la Vila, sinó perquè la vitalitat perduda al poble, també.

SEIXANTA CÈNTIMS

Sempre he pensat que el meu pare era un buscavides. Ho va demostrar, en especial, quan a trenta-sis anys, en constatar les dificultats de continuar fent de sastre, decidí reorientar la seva carrera professional i optà per buscar la seguretat que oferia una plaça de funcionari a l'ajuntament de Barcelona. La feina no podia qualificar-se d'enriquidora, i menys des del punt de vista econòmic, però garantia els mínims ingressos per atendre les necessitats domèstiques i només puc estar-li agraït per haver pensat en el futur familiar.

Crec que aquest tarannà vingué marcat per la seva infantesa; un tarannà marcat tant pel context històric de postguerra com pel geogràfic de la Segarra. Tinc la impressió que una comarca de secà com la nostra confereix un determinat caràcter als seus habitants. La manca d'aigua, que al seu torn comporta l'escassetat de recursos, diria que ens empeny a ser més prudents a l'hora de gestionar-los; a ser conscients que la disponibilitat d'avui no és garantia de comptar-ne demà.

Per les vivències transmeses pel pare, tinc constància que a casa no es lligaven els gossos amb llangonisses (ho escric així perquè, malgrat

que el català normatiu fixa com a forma correcta llonganissa, al nostre entorn sempre havíem esmentat d'aquesta manera l'embotit resultant de la botifarra assecada). "Hi ha més dies que llangonisses", em recordava sovint ell mateix quan jo reclamava algun rampell de generositat. Ja vaig esmentar, quatre mesos enrere, com l'avi,

en Ramon Vilagut, havia fet mans i mànigues per sortir endavant compatibilitzant diverses professions per poder tirar endavant la família. També el meu pare, amb el propòsit de millorar la qualitat de vida familiar, havia acabat complementant el sou municipal amb unes feines administratives privades que posteriorment "heretaria" jo mateix i que

em permetrien obtenir uns calerons per al meu esbarjo juvenil. De nen, però, el pare ja havia exhibit maneres a l'hora d'aconseguir recursos de sota les pedres. I, en aquest sentit, sempre recordaré un capítol anecdòtic que em quedà gravat a la memòria.

Devia ser a principis dels anys 40 quan el pare descobrí en una de les botigues de Torà una revista que captà la seva atenció; el que avui en dia en diríem un còmic i, temps enrere, tebeo (forma paradoxalment admesa pel diccionari i

**... com que les seves
butxaques estaven, com
sempre, escurades, va
estudiar la manera
d'aconseguir els seixanta
cèntims de pesseta**

**Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)**

**Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807**

AUTOCARS

Prats Serrat

SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
TRANSPORT ESCOLAR
GRUPS PARTICULARS

AUTOCARS PRATS SERRAT
C/ Calaf, Nau 2 - 25750. Torà. LLEIDA
Tels: 973 473 590 - Fax: 973 473 807
e-mail: info@autocarspratserrat.com
web: www.autocarspratserrat.com

derivada d'una marca que, per als qui tenim una certa edat, ens desperta entranyables records). Ignoro si era la llibreria Rovira o el seu embrió el comerç on exhibien aquesta publicació, però sí sé que al pare li despertà una viva il·lusió. Com que les seves butxaques estaven, com sempre, escurades, va estudiar la manera d'aconseguir els seixanta cèntims (compte: de pesseta!) que costava la revista en qüestió.

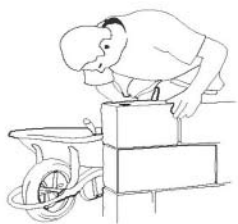
La solució la va trobar en una de les poques fonts de recursos que llavors devia tenir Torà: al tros. Devia ser temps d'estiu, perquè el pare, per reunir els seixanta cèntims, va dedicar-se a fer garbes, tot recollint feixos d'espigues de blat (o d'ordi o d'algun altre cereal, no us ho sabria dir) que havien quedat disperses pels camps després de la sega per, després, vendre'ls als pagesos.

No puc donar detalls sobre quants dies va invertir en aquesta "empresa", ni quant li pagaven per garba ni com eren de grans les garbes, però el pare, en Jaume Vilagut, va assolir la primera part del seu objectiu: aconseguir la quantitat equivalent al preu de la revista. Tanmateix, quan arribà a la botiga amb els diners comprovà que la revista ja no hi era. Algú devia haver-se-li avançat i la devia haver comprat. Havien passat unes tres dècades d'aquell episodi quan me l'explicà, però gosaria dir que el nivell de tristesa era el mateix que el dia que, davant de l'establiment, veié frustrat el seu petit somni. Fins i tot, no descarto que a la butxaca encara hi conservés els seixanta cèntims...

Jordi Vilagut

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

Pel broc gros

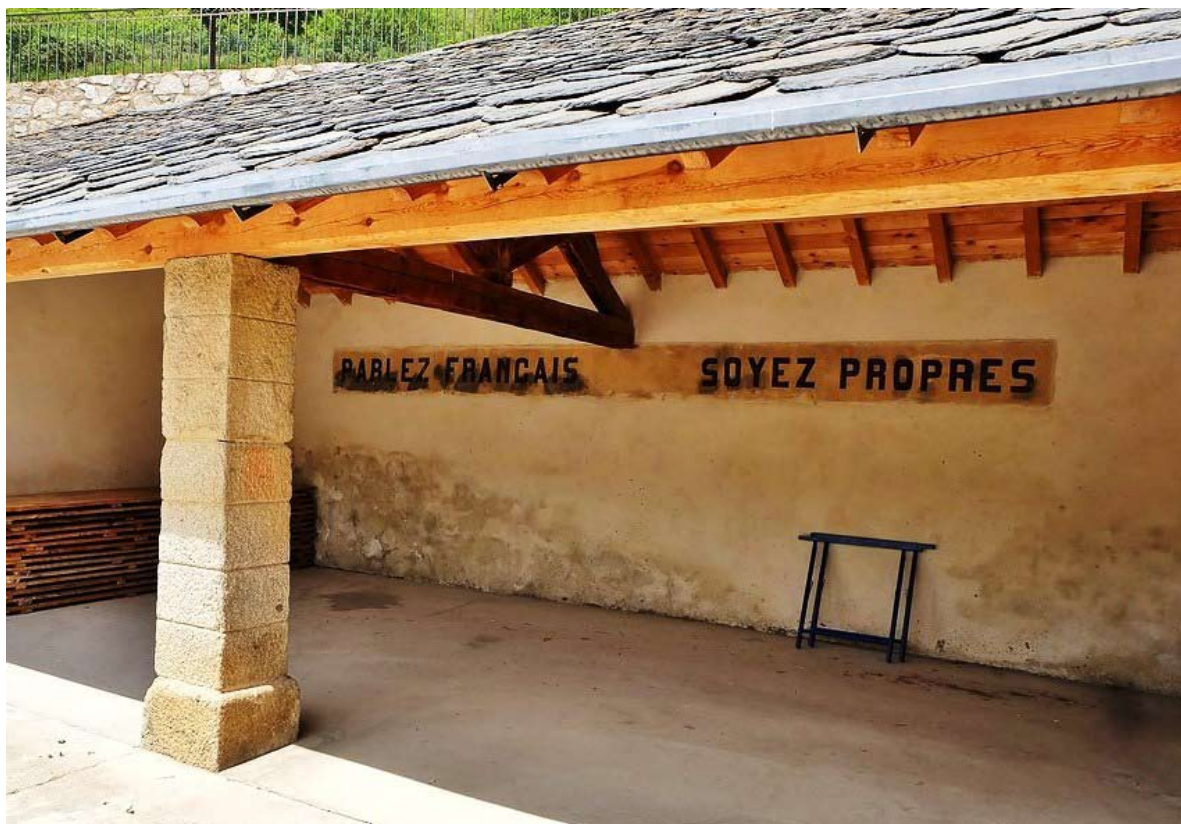
LLENGUAGIRATS

“**S**i la meua llengua fa trontollar els fonaments del teu estat significa que has construït el teu estat sobre la meua terra”. La frase és de Musa Anter, escriptor, dissident i activista kurd assassinat per Turquia el 1992. En una línia semblant, el poeta occità Frederic Mistral, l'únic guanyador del Nobel de literatura en una llengua minoritzada, afirmava que “*el poble que conserva la llengua guarda la clau de la seva llibertat*”.

“*Parleu francès, sigueu nets*”. Aiguatèbia és un poblet de la comarca del Conflent. Si el busqueu per internet la imatge que més us apareixerà no serà cap vista del Canigó ni cap església romànica, com passa amb la majoria dels seus pobles veïns, sinó una paret de la seva escola on s'hi conserva una pintada del segle XIX, “*parlez français, soyez propres*”, amb què es pretenia dissuadir els alumnes de parlar català. I el cert és que, dissortadament, a les comarques catalanes sotmeses a l'Estat francès la nostra llengua està en una situació de minorització molt més accentuada que a les ocupades per l'Estat espanyol.

La persecució de la nostra llengua durant el franquisme va fer creure molta gent que amb l'arribada d'això que en diuen democràcia la normalització es produiria de manera natural. El fet que els primers anys d'autonomia, després de dècades exclòs de la vida pública, el català recuperés certs espais —principalment escola i mitjans de comunicació— semblava apuntar en aquesta direcció però per a desfer el miratge només calia fer un cop d'ull a l'altre costat de la ratlla imposada pel Tractat del Pirineus: a la República francesa, a la cínicament autoproclamada pàtria dels drets humans, la minorització del català —i d'altres llengües nacionals com l'occità, el basc, el cors o el bretó— no va dur-se

a terme durant cap dictadura militar sinó en períodes de democràcia formal i no només a base de prohibicions sinó, sobretot, de presentar el francès com la llengua de la cultura i totes les altres com a *patois* propis de pastors i llenyataires ignorants. Esperonats per un fals sentit de la modernitat, en un ambient de xovinisme post guerra mundial, generacions senceres de nord-catalans van deixar de transmetre als seus fills la llengua que parlaven amb els pares.

A la resta del país això encara no ha passat però després de 40 anys proliferen les notícies que evidencien la manca de voluntat política de normalitzar la llengua i la inexistència d'immersió a les escoles d'allà on és més necessària es tradueix en un retrocés alarmant arreu: el percentatge de joves que parlen en català a Barcelona ha baixat del 35% al 28% en cinc anys; nens de famílies catalanoparlants que s'adrecen als pares en espanyol; casos de discriminació de catalanoparlants, que no són atesos si no renuncien a l'ús de la llengua, en establiments de tot tipus (inclosos serveis sanitaris que depenen de les "nostres" administracions!); presència creixent de l'espanyol a la percentualment poca televisió catalana i, molt més greu, disminució de continguts en català adreçats als públics infantil i juvenil. La llista de passos enrere és molt llarga i de vegades es disfressa de

llibertat: el Tribunal Superior de Justícia Colonial ha ordenat que els alumnes disposaran d'exàmens de les PAU en les tres llengües oficials. La "justícia" espanyola només apel·la al bilingüisme i al dret de tria quan va en detriment de la llengua pròpia. O l'heu vist mai sentenciant a favor de la igualtat lingüística allà on l'espanyol és hegemònic, de l'etiquetatge al cinema o, sense anar més lluny, als seus mateixos jutjats?

I davant d'això que podem fer? Joxean Artze poeta, escriptor i txalapartari basc deia que *"una llengua no es perd perquè no l'aprenquin els que no la saben, sinó perquè deixen de parlar-la els que la coneixen"*. Doncs això, parlar sempre, arreu i amb tothom en català: a les valls del Llobregós, del Llobregat, del Cinca i del Vinalopó, amb els coneguts de tota la vida i amb els acabats d'arribar (als que no hem de condemnar a ser eternament estrangers), amb qui el vol aprendre i amb qui no vol entendre'l. Actuar, en definitiva, sabent que les frases d'Anter, Mistral i Artze són certes. Els imperialismes espanyol i francès, aquells que han construït els seus estats sobre la nostra terra, són plenament conscients de la validesa de totes tres. Ells s'hi juguen els fonaments dels seus estats, nosaltres sobreviure com a poble.

Josep Anton Vilalta

PACIÈNCIA, ON ETS?

Segons la definició d'un diccionari, la paciència és una capacitat (que tots tenim, els menuts en desenvolupament) de patir, tolerar i suportar (els adults sabem com fer-ho, els infants no) sense pertorbació de l'ànim (passi el que passi, sigui el que sigui el que estic veient i suportant, no reaccio, no m'activo, no marxo del meu centre com a adult, estic calmat, segur i tranquil; els infants exterioritzen sense filtres totes les seves emocions, actuen, reaccionen a tot allò que veuen, no tenen la capacitat de parar-se a pensar si la seva actuació és adient o no –això és cosa nostra–) els infortunis, les ofenses i els treballs.

Esperar el meu torn a la botiga, al metge, embussos a les carreteres, etc. pot reduir la meua paciència, però segons el meu estat d'ànim, la meua energia o la meua disponibilitat, ho portaré millor o pitjor. Amb els nostres fills passa igual, si no he dormit bé a la nit, encara no he dinat o, en el cas de les dones, estem a pocs dies de la menstruació... no dispo de l'energia suficient per poder suportar i contenir aquella situació que està influent en la meua paciència. Som adults i tenim la capacitat d'adonar-nos de quan ens trobem al 100% i quan estem mig KO. Els nostres fills també ho sabran, comprovaran aquest nivell d'energia observant la nostra manera d'actuar. Només pel fet de ser conscients que és normal estar cansats, tenir dies dolents a la feina, moments de baixa autoestima i d'estrès, la nostra capacitat d'atenció millora i ajuda

a mantenir la nostra paciència activa. És útil explicar a l'infant (quan la seva edat i maduració ho permet) què ens ha fet tenir aquesta baixa energia, deixar-li clar que no és cosa seva, que per un altre motiu que no té res a veure amb ell estem nerviosos, estressats, intranquils, preocupats... Si volem que quan es facin grans ens expliquin tot el que els passa o preocupa, nosaltres hem de fer el mateix des de ben petits, no?

Ara bé, quan la meua paciència es veu tocada per conductes del meu fill: rebequeries perquè vol el berenar ja, donar llargues al parc perquè no vol marxar, voler el regal d'aniversari ara però encara falten dos mesos... la cosa canvia. Potser tinc més paciència esperant dues hores a la cua d'un espectacle però no trigo ni dos segons a reaccionar a la rebequeria del meu fill perquè comença a cridar que vol sopar ja. Siguem conscients de qui és l'adult, qui ha de mantenir la calma, qui ha de contenir les seves emocions per acollir les del fill, qui ha de comprendre el motiu de l'enuig de l'infant, pensar en la seva edat i en la falta de maduració per comportar-se de la manera que ens agradaria en aquell moment. Recordem que som el seu referent, el seu mirall.

Vanesa Pérez

Vanesa Pérez
Psicòloga
col. 26476

Acompanyament psicològic a infants,
adolescents i famílies

Especialització en trastorns del
desenvolupament
Atenció a la diversitat funcional

vanesa-perez@copc.cat
699038055
psicologainfantil341164141.wordpress.com

LES NORMES

Revisar les normes és com endreçar els armaris

Tots ja estem tornant una altra vegada a la rutina del curs escolar i és hora d'aprofitar allò que té de positiu la rutina. La rutina agrupa una sèrie d'activitats i accions que faciliten la convivència de tots plegats. Les rutines demanen que hi hagi prèviament unes normes perquè cadascú assumeixi les seves responsabilitats segons l'edat i també que aquestes siguin consensuades entre tota la família.

Plantegeu la necessitat i l'establiment de les normes com una eina per a la convivència familiar i amb altres persones i necessària perquè les coses més senzilles funcionin i no suposin una càrrega per ningú.

Podeu assegurar-vos i fer recompte de totes les normes, quines cal mantenir, quines s'han de millorar, quines s'hauran d'afegir o descartar, establir la freqüència per canviar de responsable, com es distribueixen per edat...

Deixeu la possibilitat de modificar-les per si quan ja s'han posat en marxa no us acaben de funcionar. No caiguen en un excés de rigidesa.

Les normes han de ser clares, concises i tan breus com sigui possible per facilitar-ne la comprensió i sobretot no creïn dubtes ni ambigüitats a l'hora de dur-les a terme. També les podeu escriure per si cal revisar-les en algun moment.

L'inici de curs n'és un bon moment, en aquestes

dates hi ha més bona predisposició als canvis i a acceptar-los amb més facilitat.

Enfoqueu els canvis com a nous reptes, ja que aquests desperten la motivació i l'estímul per aconseguir els objectius fixats i afavoreixen els processos d'adaptació no només a casa sinó també en la societat (restaurants, comerços, museus, biblioteques...).

Montserrat Miquel Andreu

Pedagoga. Núm. Col. Copec: 969

www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

www.instagram.com/uncopdema

NOVETAT

Quadern Reutilitzable!

LLEGEIX, COMPLETA I ENGANXA'T:

B - V

El nou llibre de
Montserrat Miquel

RESERVA'L JA! Truca'ns al **666 732 422**

PUNT DE VENDA: Llibreria Rovira, TORÀ

Domina la B i la V amb un mètode que enganxa!

www.uncopdema.cat

LA TORNADA A L'ESCOLA

Per fi ja tornem a tenir els nostres fills i filles a l'escola! Sens dubte, un dels dos moments més feliços per una mare i un pare. L'altre, és quan se'n van de colònies una setmana. Ho hem d'admetre, les vacances estan bé però arriba un moment en què prefereixes tornar a tenir una rutina i uns horaris. De fet, aquest estiu en una platja del litoral català vaig veure uns pares més estressats que el director econòmic

del Barça. Per no parlar dels avis, que durant tot l'estiu han hagut de cuidar-los, portar-los a natació, al casal, donar-los el berenar... L'altre dia vaig veure un avi deixant la seva neta a l'escola i es va posar a plorar. La mestra el va consolar, i ell li va dir "no, no, si ploro d'alegria, mossà!". I tot seguit va tirar el bastó a terra i va fer un ball rotllo "brakin dance".

Tornar a l'escola és tornar a començar, i tornar

Jordi Clavier

Fuster ebenista

Mobles a mida, portes, parquet, sostres, finestres i revestiment de parets.
Persianes, mosquiteres de tot tipus i reparacions...

Treballs a tota la comarca

649 029 827

Massoteres

info@fusteriaclavier.com
www.fusteriaclavier.com

TORRA

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tels. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

Tornar a l'escola és tornar a començar, i tornar a pagar els llibres. Osti, què en són de cars!

a pagar els llibres. Osti, què en són de cars! De fet, costen el mateix que un menú degustació a un restaurant d'una estrella Michelin. "D'entrant tenim llibre de català amb guarnició de diccionari; de primer, llibre d'anglès amb CD de listening i verbs irregulars; de segon, el llibre de geografia i història molt fet amb atlas de relleus; i per acabar llibre de *lengua y literatura castellana* amb sirope de Don Quijote de la Mancha". És a dir, et deixes una pasta i després acaba el curs i el llibre està igual que quan el vas comprar. "És que el profe de castellà no utilitza el llibre" et diuen els nens. Coi, *pues que lo diga antes de haser el pedido, que el horno no està para bolls!* Calen tants llibres? El primer dia d'escola vaig veure un nen que portava una motxilla més gran que ell i l'arrossegava com podia. Quan el vaig veure vaig pensar amb el Pere Aragonès, no sé per què.

Tornar a l'escola és tornar a preparar bocates embolicats amb paper "albal". L'esmorzar és superimportant per un adolescent. Et pots descuidar el treball de socials, el llibre de lectura de Tirant lo Blanc, però no et pots descuidar mai el "bocadillo". És sagrat. Un adolescent sense un bocadillo de xoriço és com ser bisbe de Solsona i tenir una parella escriptora de novel·la eròtica. No quadra. Quan jo estudiava secundària tenia un company que sempre esmorzava un entrepà d'all. Quan el

desembolicava es quedava més sol que Esquerra Republicana a la taula del diàleg amb Espanya.

Tornar a l'escola és tornar a conèixer un nou tutor

o tutora del teu fill o filla. Serà la persona que t'anirà explicant el seu comportament a classe, comentareu les notes, i segurament també us passarà la factura del seu psicòleg per haver d'aguantar els vostres fills.

Tornar a l'escola és tornar a dinar al menjador. No sé perquè però la fama dels menjadors escolars no és massa bona. No entenc perquè. No li trobo explicació. Jo crec que no està gens malament. A veure, jo sempre he menjat a casa, però si hagués hagut de quedar-m'hi no hagués tingut cap problema. Sí, sí... Què? No us ho creieu? Doncs, jo tampoc.

I per últim, tornar a l'escola és tornar a fer preguntes. Què, com ha anat? Què tal és el tutor? Què has tret d'anglès? Què has dinat? T'ho has menjat tot? Amb quins amics o amigues vas? Que no tens deures? Em deixes veure l'agenda? No has d'estudiar? No tens feina? En aquests moments comences a confondre si estàs actuant com a pare o com a fiscal general de l'Estat.

Sigui com sigui, només puc dir una cosa: Escola, gràcies per tornar.

Sergi Torrescasana

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

**LLIBRERIA
ROVIRA**

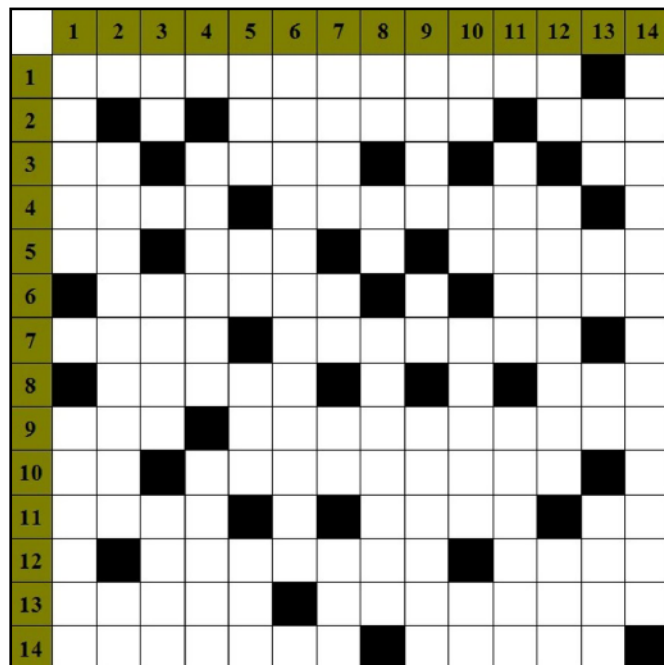
Estanc
Quiosco
Videoclub

Papereria
Objectes de regal
Càrregues de mòbil

P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i Fax: 973 473 346
llibreriarovira@hotmail.com

ELS MOTS ENCREUATS DEL LLOBREGÓS

Jordi Vilagut

HORITZONTALS 1.- Tradicional cursa toranesa (quatre paraules). La tercera de Vicfred. 2.- Sona més a l'orra que a Ardèvol. A Sanaüja es puntua. La casa del pa i la coca de Castellfolit de Riubregós. Vocals a Biosca. 3.- A les portes d'Enfesta. Si va amb Big, és al començament de tot; si no sou home mort. Cinc romans a Sikarra. Al bell mig de Vicfred. Dígraf a Massoteres. 4.- Mig mortuori a qualsevol cementiri de la comarca. Arquitecta capgirada que acompanya en Besora quan és al sac i ben lligat. Carrer sense sortida a Torà. 5.- Savi que no obre la boca. Organització No Governamental. Al centre d'Ardèvol. Al centre-oest de Llanera. 6.- Anhelar en castellà. Habitual en el Josep Verdés. A la lentilla són senars. 7.- Sensació que t'agafa al Llobregós si no saps nedar... o si fa massa calor. Jardiners amb apòstrof. Habitual a Castellfolit. 8.- El cor d'en Ronaldo. Present a en Santi i a Sanaüja. Repetida a La Segarra. Gnom més propi d'Escandinàvia que del Llobregós. 9.- Senyora abreujada amb lletres de La Segarra. Acceptació que s'adopta quan no queda més remei. 10.- Pronom de primera. T'arregla el cap al carrer Vall de Torà. Encapçala el Llobregós. 11.- Mig contralt. Al capdavant de Sant Serni. Unió d'Ardevolencs Solters Ofuscats. Els extrems d'Ardèvol. 12.- Enmig del Llobregós. Comencen, el Camí de l'Aigua, per exemple. Carns i embotits a la plaça de la Creu de Torà. 13.- El primer dels Testaments de què ens parla en Fermí Manteca. Esgarrifat. 14.- Taller de l'Antonio Ferrer. Sorell sense cua.

VERTICALS 1.- Confies en aquests materials per a la construcció del polígon de l'Aguda. Repetida a La Molsosa. Viatja en autocar amb en Prats. 2.- El més rodó de Torà. Gimnàs que ja ha complert tres dècades. Comunes a Noguerola i a Pinós.

3.- El poble més curt del Solsonès. A Masoteres no sona gaire. Molt jove segarrenca. No arriba a un litre. 4.- Mig miler de romans. Entre Torà i Sanaüja, un ex jugador del Barça. Comunitat humana. 5.- Mitja xibeca. Níquel. Separades a en Llanera. Institut de Cultura Nacional. 6.- No és patró dels pagesos de la devoció de la Maria Garganté (dues paraules). Una tònica a Claret. 7.- Pangea sense extrems. A la sang, pot ser positiu o negatiu. Va guanyar al darrer referèndum. Institut d'Educació Secundària. 8.- Les vores del nap. Av. No n'hi ha d'altres com elles. 9.- Aquesta et pertany. Lletre capgirada que s'amaga al Llobregós. Els del porter del Torà no són de seda. 10.- Grup sense cor. Real sense badar boca. Estaven tan ben amagades que no les van saber trobar i van sortir airoses l'u d'octubre. A Torà tenen un altre sentit. 11.- A les portes d'Ivorra. Filles sense cua. A l'inrevés, llunyana i improbable. 12.- El pronom de liti. El Fermí que mai no arriba a misses dites. Divertit. 13.- La part més dura del Cós de Sant Gil. Repetit es refereix als que no estudien i tampoc treballen. Invertides en el Vilamú i en el Jordi Vilar. Es mou amb facilitat, tant pels carrers de La Segarra com al Llobregós 14.- Acompanya al Riubregós i pertany administrativament a l'Añoia.

SOLUCIONS: pàgina 53

ENDEVINALLA

Som de raça molt robusta
i pel fred no ens espantem
atès que a l'estiu ens vestim
i a l'hivern ens despullem.

ACUDIT

El mestre li demana a l'alumne:

- Pere: digue'm tres rius de la Segarra.

L'alumne queda en silenci i el docent, amb el propòsit d'ajudar-lo, li diu:

- El Sió... ..

I en Pere replica, tot animat:

- Gaspar i Baltasar!

SUDOKU... I MÉS

Antònia Balagué

		4		8	5			9
8	7		2	4				
5			6		7			
4				2	6		8	
	3		9			7		
					8		3	
6					3		4	
1	8	5					9	7
	4					8		2

SOLUCIONS: pàgina 53

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

DE MASCULÍ A FEMENÍ

En lingüística, passar les paraules del masculí al femení segons la norma general pot resultar, a voltes, divertit. Vegem-ne uns quants exemples:

- La femella del sol és la sola.
- La del pom, la poma.
- La del broc, la broca.
- La del pop, la popa.
- La del toc, la toca.
- La del tren, la trena.
- La del foc, la foca.
- La del coll, la colla.
- La del boc, la boca.
- La del barb, la barba.
- La del cop, la copa.
- La del pèl, la pela.
- La del cos, la cosa.
- La del mar, la mara.
- La del poll, la polla.
- La del pot, la pota.
- La del món, la mona.
- La del dit, la dita.
- La del cap, la capa.
- La del quadre, la quadra.
- La del capell, la capella.
- La del solitari, la solitària.
- La del morro, la morra.
- La del mas, la massa.
- La del tro, la trona.

(De la Col·lecció "Biblioteca Popular - El Català mare de totes les llengües". Editorial Millà. Barcelona-1979)

LLIBRES RECOMANATS

Dani Vidal

El dia que vaig marxar

Albert Om

186 pàgines

Univers Llibres (2021)

El periodista Albert Om (Taradell, Osona, 1966) és conegut per haver dirigit i presentat diversos programes televisius i radiofònics. És autor dels llibres “El nom del porc” (1997) i “Els veïns de dalt” (2000). Després de més de 20 anys ha tornat a publicar un llibre, “El dia que vaig marxar”.

En aquest llibre relata la seva experiència d'una

estada a Aix-en-Provence, on va a estudiar un curs de francès amb la intenció de desaparèixer i desconnectar una temporada del dia a dia a Catalunya.

Escriu sobre les vivències en un entorn totalment nou i a la vegada introdueix reflexions sobre els records d'infantesa, joventut i, sobretot, de la vida dels seus pares, als quals ret un homenatge abans de la seva mort.

El llibre és un relat intimista, biogràfic, una narració breu i àgil que us llegireu en unes poques estones. Us el recomanem!

Subscriu-te

h
i
g
u
a
n
y
a
r
à
s

VENDA
INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ
MANTENIMENT

TELECOMUNICACIONS
IMATGE I SO
INFORMÀTICA
TELEFONIA
COMPONENTS
ACCESSORIS

ELECTRONICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

C/. del Vall, 6 Tel./Fax 973 473 350 25750 TORÀ
e-mail: mca@viladetora.net

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

M. Rosa Fitó Arias, d'Anfesta

Rosa Vila. - Va néixer a Sant Romà d'Abella (Conca de Tremp) ara fa 63 anys, però de molt petita va venir cap al Solsonès.

La M. Rosa fa 46 anys va conèixer el Ramon de cal Felip, van festejar uns anys i es van casar. Té una meravellosa família amb els seus dos fills, la Rosa i l'Albert.

Li agraden molt les manualitats i, juntament amb altres persones, va ajudar a fer els vitralls de l'església de Santa Maria de la Molsosa.

Molt bona cuinera, li agrada molt fer trobades a casa seva amb la família i amics, cosa que ha trobat a faltar durant el confinament, per això avui ens vol compartir aquest plat.

POLLASTRE AMB CERVESA

Ingredients

(per 4 persones)

2 pollastres de 1kg
2 cebes
2 pastanagues
Oli, sal i pebre negre
Brou de pollastre o verdures
2 llaunes de cervesa
Conyac, 2 grans d'all
Farina de blat
1 fulla de llorer

Elaboració

Tallem el pollastre en petit i el salpebrem. Pelem els alls i els laminem. Pelem la ceba i la tallem ben fina. Pelem les pastanagues i les tallem a rodanxes.

En una cassola posem a escalfar l'oli, enfainem el pollastre i el fregim. (Reservem).

A la mateixa cassola, fregim l'all, la ceba, les pastanagues i la fulla de llorer. Ho deixem coure a foc lent uns 15 minuts i hi incorporem

el pollastre que teníem reservat.

Ho flamejarem amb el conyac, hi tirem la cervesa i acabarem de cobrir el pollastre amb el brou. El deixarem a foc molt fluix quasi dues hores, que vagi fent xup-xup.

Opcionalment, quan fa una hora que es cou a foc lent, hi podem ficar unes patates tallades crues que s'aniran coent amb el suc.

Bon profit!

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

C/. Sant Pol, 13
Tel. 973 55 16 98
25210 GUISSONA

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós

www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

La teva publicitat aquí

973 473 265

(Per tant sols 8 euros en cada número, IVA inclòs)

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

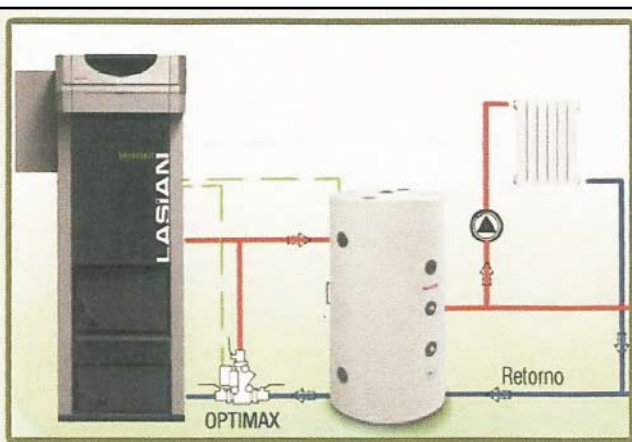
Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

JOSEP ALARCON

Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomassa

Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA
jaf@viladetora.net

TRAIL RURAL TORÀ

Hi van participar més de 80 persones, el 40% dones

Durant el mes de juny es va celebrar la primera Trail Rural de Torà, finalment en format virtual. La cursa, que transcorria pels camins i corriols del municipi senyalitzats prèviament, es podia córrer (o caminar) des del 5 fins al 27 de juny, ja fos en la modalitat llarga de 20 km o en la curta, de 9 km.

La inscripció era gratuïta, simplement t'havies d'inscriure a través del web www.trailruraltora.cat i penjar una foto a Instagram consumint en algun dels comerços locals, els quals van col·laborar amb els seus productes pels diferents premis de la cursa. Per optar als premis, també era necessari registrar el teu recorregut i el temps amb l'aplicació Strava.

Des de l'organització, valorem molt positivament la celebració de l'esdeveniment, que ha ajudat a dinamitzar una mica més el poble en aquests temps difícils. Es van inscriure 80 persones a través del web, tot i que també hi van participar moltes altres persones sense registrar-se o de forma espontània fent només algun tram dels

recorreguts. Cal destacar que aproximadament el 40% de la participació va ser femenina, la qual cosa és una bona notícia en un esport on històricament hi ha hagut molta més presència masculina i confirma l'avanç cap a la paritat en l'esport.

Finalment, volem mostrar la nostra satisfacció per totes les mostres de reconeixement i suport per part de tots i totes les participants, que sempre van complir amb la premissa de consumir al poble, i agrair les felicitacions que hem rebut tant pel recorregut com per l'entorn i la filosofia de la cursa, la qual esperem poder celebrar l'any vinent col·lectivament.

Pol Viladrich

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CIMENTES

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÛJA

Plaça de la Creu
TORÀ

FUTBOL

A punt per al començament de la nova temporada 2021-2022

El CF Torà continua a Tercera Catalana, aquest any dins el grup 16, on hi ha 16 equips. El 1r partit és el 3 d'octubre la Pobla de Segur. A la plantilla hi ha hagut baixes i també noves incorporacions, i s'ha intentat reforçar totes les posicions dels jugadors.

El diumenge de la Festa Major es va disputar el típic partit de presentació, que aquest any va coincidir amb el partit del Centenari, que es va haver d'ajornar per la covid. Es va jugar contra la UE Guissona, que va guanyar per 3-1.

Si repassem l'actualitat hem de destacar que s'ha fet renovació d'alguns càrrecs de la Junta i s'hi han afegit alguns membres, però encara falta més gent que s'impliqui en el projecte i s'integri i col·labori amb el club.

També s'ha obert la inscripció per fer-se soci, amb preus molt econòmics.

El Camp de les Pedrisses aquests últims mesos ha esta d'obres. S'ha executat (la major part sufragat pel Consistori) la 1a fase de les 4 previstes.

S'ha anivellat el camp, s'ha quadrat i s'ha posat sauló al terreny de joc, s'ha reparat la valla del gol nord i s'ha arranjat i netejat tots els voltants del terreny de joc. Pels propers anys queda encara pendent , posar el reg, posar l'enllumenat adequat, i evidentment, la gallineta dels ous d'or: el terreny amb gespa. Tant de bo es faci realitat ben aviat.

Antoni Pinós i Vall

FUTBOL SALA

El Castellfolli CFS es manté en la Primera Catalana

La temporada passada el Castellfolli CFS s'enfrontava davant d'un repte important, mantenir-se a la categoria de Primera Catalana, on recentment havia ascendit.

Tot i l'anormalitat de la temporada anterior en què només es va jugar una volta a causa de la covid, l'equip va afrontar els partits amb moltes ganes i es va fer un lloc en la competició. Va aconseguir quedar al número 9 de la taula dels 12 equips que hi competien. Segur que no és el millor resultat que podien tenir, però de ben segur

que tenen marge per millorar aquest any.

Han arribat cares noves a l'equip, l'Arnau Pintó, que torna al club després de jugar un any i mig a 3a Nacional, i el Marc Balcells, que tornarà a agafar les botes. Pel que fa a les baixes, a dia d'avui només en tenim una, el Lluís Torreguitart.

L'equip té molta ambició i es veu capaç de quedar a dalt de la taula. Així que, visca el Castellfolli!

Xavier Closa

Solucions de les pàgs. 46-47

Endevinalla
Els arbres

3	2	4	1	8	5	6	7	9
8	7	6	2	4	9	5	1	3
5	1	9	6	3	7	4	2	8
4	5	7	3	2	6	9	8	1
2	3	8	9	1	4	7	5	6
9	6	1	7	5	8	2	3	4
6	9	2	8	7	3	1	4	5
1	8	5	4	6	2	3	9	7
7	4	3	5	9	1	8	6	2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	C	O	S	D	E	S	A	N	T	G	I	L	C
2	R	U	C	A	N	P	E	P	I	O	A		
3	E	N	B	A	N	G	V	F	S	S			
4	U	O	R	I	T	E	V	A	R	I	M	T	
5	S	V	O	N	G	E	L	L	A	N	E		
6	A	N	S	I	A	R	E	L	N	I	L		
7	O	F	E	C	L	H	U	G	U	E	T	L	
8	O	N	A	L	D	N	R	E	L	F			
9	S	R	A	R	E	S	I	G	N	A	C	I	O
10	E	M	E	N	R	I	Q	U	E	T	A	L	
11	R	A	L	T	I	U	A	S	O	A	L		
12	R	I	N	I	C	I	E	N	M	A	G	I	
13	A	N	T	I	C	E	S	T	R	E	M	I	T

UNA FOTO PER RECORDAR...

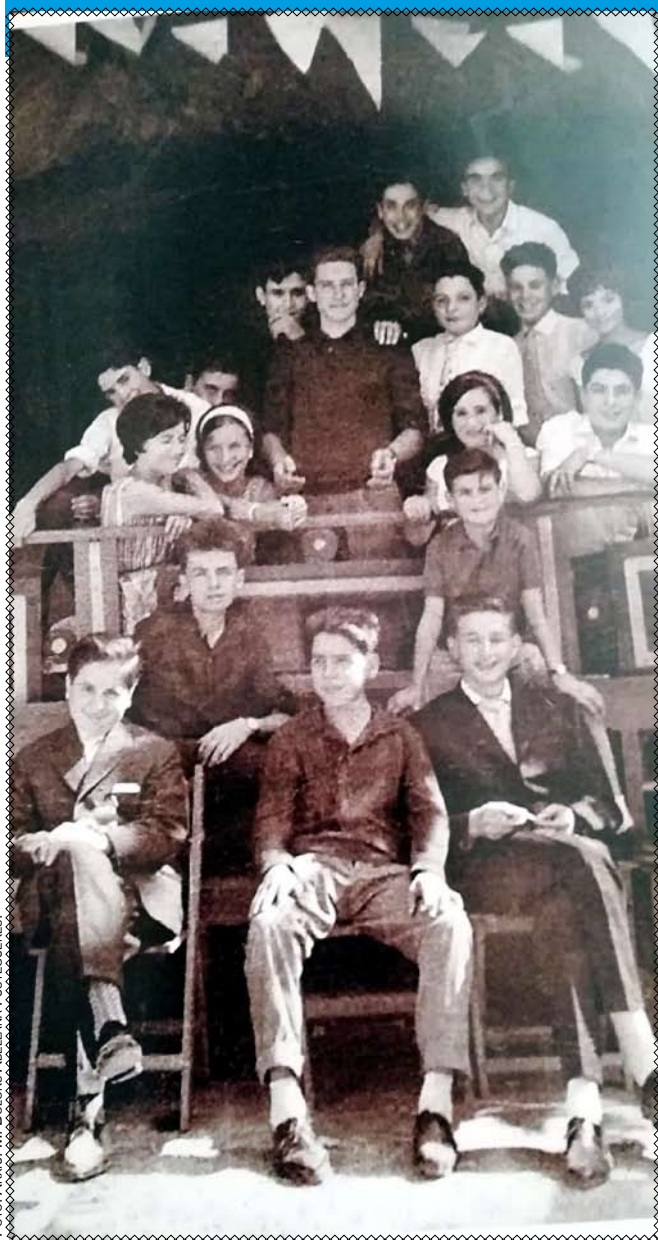

Foto: Arxiu: M. Dolors ABELLANA FUSTEGUERES.

Festa Major de Sanaüja. Grup de jovent a l'envelat de la Placeta

Maria Garganté.- La imatge mostra un grup de joves de Sanaüja en el context d'una Festa Major de data imprecisa però d'inicis de la dècada de 1960. Els balls de festa major en aquells temps no s'esdevenien a la plaça Major, sinó que tenien lloc a la Placeta, on el perímetre quedava més delimitat i s'hi muntava un envelat amb tanques de fusta guarnides amb boixos. Per evitar la pols, els joves anaven a buscar portadores d'aigua a la riera i regaven el terra de la plaça.

Qui són?

1.- Josep Serra (de cal Seuba)	11.- Anna M. Gràcia (de cal Chalaux)
2.- Ramon Zaldo	12.- M. Rosa Caus (de cal Florenci)
3.- Joan M. Garganté	13.- Joan Solsona
4.- Vicenç Baró (de cal Canriu)	14.- Joan M. Cinca
5.- Antonio Solsona	15.- Ramon Codina (de Cal Cama)
6.- Antoni Giribets	16.- Cosí del Ramon Codina
7.- Montse Nogués (de cal Rosset)	i del Ramon Zaldo
8.- Cisco Codina (de cal Picapalles)	17.- Rafael Cinca
9.- Xavier Baró (de ca la Justina)	18.- Josep Giribets.
10.- Montse Serrano (de cal Gueles)	

FIBRA
des de
16'94
€/mes

+ info

bonarea-telecom.com

Guissona, Torà, Cervera,
Sant Guim de Freixenet

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

AIGUA sal PINTURA
pel·let EPIS i roba treball
MAMPARES CUINES banys
EINES **VILAMŪ** Des de 1928 al teu servei
bombetes ELECTRODOMÈSTICS
PAELLES ceràmica PARQUET
som marmolistes
I MOLT MÉS...

NO VAGIS CARREGAT,
ET PORTEM L'AIGUA A CASA!!

📞 973 473 061

Plats per emportar

**Hostal
Jaumet**

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS
d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

"Maqí"

www.casamagi.com
Botiga i venda online

CARN DE PASTURA

EMBOTITS ARTESANALS

PRODUCTES ELABORATS

Ara,
Casa *Maqí*
entra a
casa teva

I t'ho portem
a casa!

Plaça de la Creu, 7 - TORÀ, Tel. 973 473 051 - info@casamagi.com

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

+de **30** anys el
cuidant **vostr**
benestar!

👉 Sense matrícula!

👉 Obrim els dissabtes al matí.

👉 Inici de les activitats a l'octubre.

👉 Fisioteràpia Neurològica Cinesiteràpia.